

Brassói Lapok

XL. évfolyam
201 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szerda

1934. évi szeptember 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — *Külföldre:* negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Betétesek kalákája

Írta: Dr. Molnár Dénes

A legelső konverziós törvény megjelenésekor megjelent a „Konverzió kalákája” című közleményem, amelynek bekezdő soraihoz azóta panaszoltam, hogy hitelszükségleteink jövőbeli biztosítására hiányzik a szervezethez komoly-sága, az egységes öntudat ereje. Már akkor ajánlottam, hogy adjanak a pénzintézetek lehetőséget arra, hogy a betétek kompenzálásával az adósok fizethessenek. Ekkor azonban a bankok a kompenzációknak általánosságban nem voltak barátai. A betétek emiatt ritkább esetekben kerültek magáneladásra s emiatt lényegesen és sürgősen nem lehetett leépíteni a betétállományt, sem pedig az adósságok nem apadtak oly mértékben, amint apadhattak volna a kompenzációs üzletek nagyobb mérvű propagálása révén.

A legutóbbi konverziós törvény 52., 53. és 72. paragrafusai a hitelintézeteket, illetve azoknak talán nagytöbbségét arra vezették, hogy a betétek értékének egyességi úton történő le-szállításával a betétesek egyéni üzletelését a betétjeikkel a maguk üzletelési körükbe von-ják és a betétesek róvására visszatartsák a le-hetőségét annak, hogy az adósok a betétesek-től közvetlenül megszerezvén alkú szerinti ér-tékben a betéteket, azokkal 100 százalékos fi-zethessék ki a tartozásukat és pedig tekintet nélkül arra, hogy konverzió alá esnek-e, avagy nem!

Háromszék megye magyarpárti tagozatának intézőbizottsága az én javaslatomra kimon-dotta többek között azt is, hogy

„szükségesnek tartja, hogy a pénzintézetek 100 százalékosan fogadják el 100 százalékos adósságok fizetésére saját betétkönyveiket a mindenkor folyó és a törvény 72. paragra-fusának második bekezdése szerint kész-pénzben fizetendő kamatokon kívül, bárki-től is szerezték meg azokat az adósok”.

Valamint, hogy

„szükségesnek tartja, hogy a konverziós törvények hatálya idején kötött egyességek gyakori igazságtalanságai emberi szempont-ból enyhíthetessenek az előző pontban említett módon történő fizetési lehetőségek meg-adása és a pénzintézetek részéről leendő el-fogadása által”.

Bár a párt országos közgazdasági bizottsá-ga alapul vette a határozatait meghozatalánál Háromszék megye pártvezetőségének javasla-tát, ez a két fontos pont kimaradt, illetve szándékosan kihagyatott abból a határozati javaslatból, amit a bizottság a hivatalos párt-vezetés előtt terjesztett és amelynek sajtó-propagálása érdekében most mindent elkövet.

Meg kell a kérdést úgy oldani, amint a leg-jobb és ami által egy a pénzintézetek érdeke, mint a betétesek is leginkább kielégítést nyerhet.

Ki kell takarítani az Augias-istállókat. Hagyni kell, hogy a betétesek a magánfor-galomban értékesíthessék azonnal betétköny-veiket.

Elő kell segíteni, hogy a betétkönyvekkel 100 százalékosan és bárki fizethesse adósságá-nak 100 százalékat.

Hadd apadjon a betétállománya a pénzinté-zeteknek s így csökkenjen hitelezőinek száma.

Hadd meneküljenek a betétek útján történő fizetésekkel az adósok a hitelező pénzintéze-tektől.

Hadd sarjadjassék a romokon új hitelélet és takarékosági bizalom. És hadd hulljon a lérgése, melyet amúgy sem lehet új életre in-jekciózni.

Hisz a betétek 100 százalékaival 100 száza-lékban kifizetett adósságok a mérlegben sem-mi bajt nem okoznak. Apad a követelés, de apad a tartozás is.

A nyughatatlan betétesek és a rosszabb adó-sok tömegétől szabadulnak meg ezáltal a pénzintézetek. Hisz sok az olyan betétes, aki

Schacht beszéde után a dollár és a font áresése politikai riadalmat okozott Párisban

Párisba sietett a belga külügyminiszter, hogy megtárgyalja az esetleges következményeket — Titulescu is folytatja a tanácskozásokat Barthouval

Kitör a gazdasági háború Németország és Olaszország között? Ausztriában újra robbanásig feszült a belpolitikai helyzet

Páris, szeptember 4.

A népszövetségi ülést előkészítő politikai tárgyalásokba kellemetlenül robbantottak bele a legutóbbi napok pénzügyi és gazdasági ese-ményei. Az első csóvát Schacht híres beszéde dobta a felgyült és robbanásra amugyis haj-lamos anyag alá, aztán jött a dollár és a font riasztó újabb árzuhanása és az arany árának soha nem látott magasságba való felszaladása.

Mindezek az események különösképpen

Franciaországban és a Franciaországgal pénz-ügyi és gazdasági „szövetségben” álló álla-mokban keltettek nagy nyugtalanságot. A titokzatos, de azért eléggé érthető pénzügyi összefüggések magyarázzák meg azt, hogy amíg Angolország és Amerika eléggé higgad-tan fogadja az újabb válságos időszak jeleit, Franciaország, a világ bankára — minthogy neki van a legtöbb veszítenivalója — nyugta-lankodik és kivezető utakat keres.

BARTHOUS ÉS TITULESCU TANÁCS-KOZÁSAI

Párisi jelentések szerint Titulescu román külügyminiszter vasárnap is a francia fővá-roshoz maradt és ebédre vendége volt Barthou külügyminiszternek. Titulescu meg-hosszabbított párisi időzésének komoly okai lehetnek, mert — amint a legújabb jelentések mondják — a két külügyminiszter tovább folytatta a pénteken megkezdett tanácskozá-sokat.

Egészen bizonyos, hogy ezeken az újabb ta-nácskozáson szóba kerültek a most jelent-kező pénzügyi és gazdasági kérdések is, hiszen Franciaországot pénzügyileg és gazdaságilag igen sok szál fűzi Romániához.

GAZDASÁGI HARC KEZDŐDIK
NÉMETORSZÁG ÉS OLASZORSZÁG
KÖZÖTT

Rómából jelentik: A német kormány meg-bizottja vasárnap délelőtt jegyzéket nyújtott át a külügyminisztériumban. A jegyzékben szeptember 15-iki hatállyal felmondja azt a jegyzőkönyvet, amelyet 1932 október 17-én írtak alá az olasz-német kereskedelmi forga-lommal kapcsolatos fizetésekre vonatkozólag.

A német kormány hangsúlyozza a jegyzék-ben, hogy a rendelkezésre álló két hét elég lesz új szerződés megkötésére s erre vonatko-zólag kész megkezdni a tárgyalásokat.

Rómában a német jegyzék nem váltott ki jó hatást. A kérdéses egyezmény elég régóta van érvényben s ebben a pillanatban Németország-nak nem volt különösebb oka a felmondásra, ha csak nem az a célja, hogy Schacht kijelen-téseinek az értelmében harcot kezdjen Olasz-

A belga külügyminiszter sietve Párisba utazott

Jasper belga külügyminiszter szombaton váratlanul Párisba érkezett. Jellemző, hogy látogatását nem előzte meg az ilyenkor szoká-sos külpolitikai előkészítés és beharangozás. A párisi lapok nagyon nyíltan tárgyalják, hogy a belga külügyminiszter látogatásának nem politikai, hanem inkább súlyos gazdasági és pénzügyi okai vannak. Jaspert a font és a dollár rendkívüli árfolyamessése és Németország pénzügyi politikája kergette Párisba.

Az Excelsior írja: Párisban a kormánykö-rök és a gazdasági szakértők egyaránt attól tartanak, hogy az árszínvonalak újabb hanyat-lása

rendkívül súlyos következményekkel jár-hat egész Európára és különösen Francia-országára.

Franciaország külkereskedelmét az újabb ár-folyamessések alapjaiban rendíthetik meg. A kényszerintézkedések legfennebb féleredmé-nyeket hozhatnak, viszont kiteszik Francia-országot annak, hogy külföldi kereskedelmi és gazdasági kapcsolatai megszakadnak.

Páris és Brüsszel legjobban azt szeretné — írják a francia lapok —, ha London és Was-hington visszatérne az aranyalapra s valami kielégítő megegyezés jönne létre a pénzümek megszilárdítása érdekében. Tekintettel arra, hogy Washingtonban már régóta hangoztatják az erre való készséget, talán nem is volna olyan nehéz ennek a feladatnak a megoldása.

A KELETI EGYEZMÉNY ÉS
BELGIUM

Más jelentések arról adnak hírt, hogy Jas-per belga külügyminiszter a keleti egyez-ménnyel kapcsolatban is elsősorban a gazda-sági szempontokat tartotta figyelemreméltóak-nak. A Petit Parisien szerint Jasper kijelen-tette Párisban, hogy bár a keleti egyezmény tervét elvben helyesli, köteletségének tartja figyelmeztetni Franciaországot, hogy

különösen abban az esetben, ha Francia-ország biztosítékokat is vállal, ez könnyen meggyengítheti Franciaország és Belgium külpolitikai kapcsolatát.

nem tud várni se tíz, se öt s annál kevésbé 17 évig, amíg részletekben visszakapja betétje névértékének akár 50, akár kevesebb száza-lékát, ami az adósok által fizetendő kvóták nagyságától és még igen sok előre nem lát-ható körülménytől függ.

Ki kell takarítani nemcsak a rossz adós anyagot, hanem a konjunktúrás idők betéteit is a pénzintézetek vagyoni és teherállományá-ból. És pedig minél hamarabb.

Valamikor hasonló gazdasági leromlottság mellett igen kis igényekkel, sok önzetlenséggel foglalkoztak pénzügyeltekkel azok, akiknek feleslege volt a pénzből mások részére. Ma is az volna az egészséges megoldás, ha szövetkeze-tekké formálódnának át a kisebb pénzintéze-tek. Ez a bizalom fokozására is alkalmasabb volna, mint az, hogy továbbra is „a vagyonok roncsain és a roncsok vagyonaiából” nagyké-pűsködő bankosdít folytassunk, amivel fajunk-nak nem tudunk szolgálatot tenni, csak a ke-serűségét szaporítani azoknak, akik odave-sztett betétjeiket siratják.

Hisz ha a betétek magánforgalomban ma akár 25—30 százalékaért is a névértéknek készpénzzé vagy legalábbis rövidebb lejáratu, de egyes adósnál nagyobb biztonsággal elhe-lyezhető kölcsönné lennének átalakíthatók, az által az adós és hitelező egyaránt jobb hely-zetbe jutna.

Az igazi nagytőke részére piac még mindig elég maradna s legfennebb 3—5 ilyen pénzín-tézet elég lenne a magyarságnak egész Romá-

niában, az ipari és kereskedelmi nagyobb vál-lalkozások hiteligényeinek kielégítése cél-jából.

Még van egy jó hónap arra, hogy a kisebb pénzintézetek a betétek teljes névértékben való elfogadásával adósaiknak tartozásait 100 százalékosan kompenzálhassák. Ezt a törvény nem tiltja, sőt lehetővé teszi. Hisz ez is egyik legegészségesebb módja a hitelezőkkel való kiegyezésnek.

Csak nem kell megijedni attól a lehetőség-től, hogy a betétes közvetve számolja le a pénzintézettel szemben a pénzintézet adósain keresztül az ő követelését s a mérlegké szé-psege csorbát fog szenvedni. Esetleg összezu-gorodik a mérleg képe egy kiskereskedés mér-legévé. Mert az a fő, hogy a megmenthető va-gyon azoknak jusson, akikről összekerült: a betétes hitelezőknek és a betétből kölcsönzött adósoknak!

Akinek pénze van és pénze lesz, arra kap mindig adóst, aki kölcsönözni tőle.

Ha az Országos Magyar Párt — igen helye-sen — egy magyar központi bank felállításá-nak szükségét látja, nemkülönben, hogy an-nak fiókjai legyenek azok a pénzintézetek, melyek életképességét biztosítani lehet a beté-tesek érdekeinek tulságos háttérbe szorítása nélkül, úgy ezt a bankot meg kell csinálni. És pedig azonnal. Azoknak, akiknek pénze van hozzá. Legyen valami új intézmény, mely vonzzon és bizalmat keltsen, a felesleges tőkék gyűjtőcsatornája legyen.

De ennek nem szabad olyanokat tenni vezé-reiül, akik leviszáztak a széthúzó és a ma-gyarságot felekeztek szerint is megosztott bankpolitikával. Akik a betétkamatok fellici-tálásával vonták el az egészséges kihelyezési területekről a takarékosági tőkét, hogy első-k legyenek a kényszeregyességek kérésével.

Ki kell kényszeríteni a Magyar Párt erkölcsi súlyával azt is, hogy az igen gyakran dema-gógiával kikényszerített egyességek teljes ér-vényesítésével vissza ne éljenek a kisebbségi magyar pénzintézetek, hanem vegyék egyéni elbíráls alá és segítsék betétkönyvek teljes névértékű adósságtörlesztésbe elfogadása által ezeket a jóhiszeműeket, hogy becsületességük-nek ne a teljes tönkremenés, hanem a bajok-ból való kilábalás legyen a jutalma. A kis-betétesek pedig ne kényszerüljenek éhenhalni amiatt, mert betétjeiket lekötik egyességgel 5—10—17 évre és ezzel az egyességgel kizár-ják azokat a szabad forgalomból és csak a pénzintézetek vezetőinek válik lehetővé, hogy a leszorított értékű betétkönyvekkel üzletez-zenek s ezzel betétmonopóliumhoz való jogot nyerjenek.

Ez nem lehetett a célja a törvényhozásnak. Ily lehetőség kizárása kötelessége minden becsületes embernek.

A Magyar Párt vezetőségének pedig minden erejét lathatja kell vetnie, hogy a betétesek ér-dekei is megóvassanak a sokszor kapzsi pénz-intézetek vezetőivel szemben.

Tessék kivágni és eltenni!

1. sz. SZELVÉNY a B. L. szeptemberi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 db szeptemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934. szeptemberi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszámlázhatóak **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10). **Brazsóban**: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

országgal. Magyarazata lehet ennek a német lépésnek az a politikai feszültség is, amely a két ország között Jugoszláviával kapcsolatban keletkezett, ezt a feltevést azonban Rómában hivatalosan nem fogadják el s máresak azért is kiküldik megbízottait a felajánlott új tárgyalásokra, hogy világosan lássák Németország szándékát.

AUSZTRIABAN UJRA ROBBANÁSIG FESZÜLT A BELPOLITIKAI HELYZET

A parasztszövetség és a nagynémet szövetség eltiprása egész Ausztria területén nagy feszültséget eredményezett. A német sajtó általában a német ügyvédök — még ma is rengeteg van belőlük Ausztriában — ügyeinek kihasználására azt a tényt, hogy a kormány szorult helyzetében ma már szinte az összes politikai szervezeteket lehangolt azért, mert megbizonyosodott a nemzetiszocialista mozgalommal való kapcsolatuk. Az osztrák nép hangulatára mindenesetre súlyosan jellemző az, hogy a kormány egészen szűk körűtől eltekintve ma már minden politikai párt összeesküvők társaságának látszik s a náci oldalon van nemcsak érzelmi, de gyakorlatilag is.

Ebbe a nem nagyon egészséges hangulatba most újabb robbantó erővel csapott be az a nyilatkozat, amelyet Winkler volt kancellár adott az egyik prágai lapnak. Winkler azt igyekszik bebizonyítani, hogy

nemcsak a parasztszövetség és a nagynémet szövetség tartott fenn összeköttetést a nemzetiszocialistákkal és volt benne magában a puccskísérlésben is, hanem még a Heimwehr, a kormányt látszólag támogató Heimwehr is tárgyalt a nemzetiszocialistákkal,

sőt tudott a puccs előkészítéséről is. Winkler egészen nyíltan megvádolja Fey volt alkancellárt azzal, hogy a Heimwehr egyik vezérének a közvetítésével egyezkedett a nemzetiszocialistákkal, hozzájárult a tervezett puccshoz s elfogadta azt a jelszót, hogy minden eszközzel küzdeni kell Dollfus és kormánya ellen.

— A külföld csak akkor fogja világosan látni a helyzetet, — mondotta Winkler, — ha egyszer az osztrák nemzetiszocialisták megnyitják levéltárukat. Akkor derül ki majd, hogy Ausztriában szinte szinte mindenki a nemzetiszocialisták mellett volt vagy tevékenyen is, vagy csak tartózkodó óvatossággal.

A Habsburgok trónraültetésének ügyéről is beszélt Winkler. Az ő véleménye szerint Ausztriában ma az a helyzet, hogy a nép többsége nem fogadná el a restaurációt.

SCHUSCHNIGG AZ OSZTRÁK NÉPSZAVAZÁSROL

Az innsbrucki emlékünnepeken Schuschnigg kancellár tartott nagy belpolitikai beszédet. A legújabb német kihívásokra azzal válaszolt, hogy Ausztria az osztrák nép és nem tűrheti el azt, hogy kívülről erőszakoljanak rá népszavazást, választást.

— Az osztrák nép is nyilvánítani akarja és fogja akarátát, — mondotta a kancellár, — de nem akkor, amikor Németország akarja, hanem akkor, amikor erre az osztrák kormány alkalmasnak látja az időt.

RINTELEN ÁLLAPOTA UJRA VÁLSÁGOSRA FORDULT

Rintelen volt római osztrák követ, aki a július 25-iki nemzetiszocialista puccsban a kasszák mögötti irányító volt, a zendülés leverésekor mellbelötte magát. Azóta kórházi ápolás alatt van. Állapotáról már többször ellátott jelentések érkeztek. Vasárnap aztán hivatalosan is közölték, hogy Rintelen állapota újra válságosra fordult. Kezelőorvosai véraláfutással kísérelték, hogy életrejezt visszanyerje.

Rintelen bűntudatában egyébként a főtárgyalást szeptember 15-re tűzték ki.

Angol herceg kerül a görög trónra?

Páris, szeptember 4.

Az Excelsior rendkívül érdekes, azonban mesészerűen ható politikai „szenzációt” röpitett fel. Értesülése szerint György angol herceg és Marina görög hercegnő tervezett házassága mögött messzemenő politikai tervszertiség húzódik meg. A házasság tervét Venizelos vetette fel legutóbbi londoni látogatása alkalmával és sikerült is elfogadtatnia azt illetékes angol körökkel. Venizelos szeretné visszaállítani a görög királyságot, miután azonban a jelenlegi királyi család összes ismert tagjai népszerűtlenné, angol herceget szeretne a trónra ültetni, aki egy görög hercegnő kezével kapná a királykodási jogot. Venizelos terve eszerint az volna, hogy György angol herceg kerüljön a görög trónra.

Óriási felhőszakadás Budapesten

A vihar sok kárt okozott a magyar fővárosban

Budapest, szeptember 4.

A magyar fővárosból érkező jelentések szerint, az ország egész területén hosszasan tartó esőzések voltak. A felhőszakadás különösen Budapesten és környékén okozott jelentékeny kárt. A sportpályák annyira eláztak, hogy a bejelentett sportversenyeket nem tartathatják meg. A rendőrség kénytelen volt az első bajnok futballmérkőzést is későbbre halasztani.

Ha a vonat magától megindul

Páris, szeptember 4.

Különös szerencsétlenség történt vasárnap délelőtt Páris északi pályaudvarán. Egy mozdony, amelynek vezetője nem tartózkodott a gépen, eddig teljesen rejtélyes módon megindult és teljes sebességgel belerohant egy helyiérdekű személyvonatba.

A szerencsétlenség során 7 utas súlyosan megsebesült.

A tűzoltóság mintegy ötven esetben vonult ki, hogy a város különböző pontjain segítséget nyújtson és kiszivattyúzza az elárasztott házakból a vizet. A margitkörúti villamosvezeték főbiztosítéka átlázott, aminek következtében a biztosíték kiégett, a vezeték meggyulladt és nagy darabon elégett. Az utcákon a forgalom, a felhőszakadás ideje alatt, nagyszólván teljesen szünetelt.

sabban, 46 könnyebben megsebesült. A személyvonat összes kocsijai pozdoriává törtek.

A megindult nyomozás nem tudott semmi lényegeset megállapítani. A mozdony vezetőjének vallomása szerint — és ez a valószínű — az üresen maradt gépet valaki tréfából, vagy gonoszágból elindította és aztán leugrott a mozdonyról.

A kolozsvári autóverseny nagy sikere

Károly király is végignézte az igalmasan szép számokat

Kolozsvár, szeptember 4.

A feleki autóversenyek a kolozsvári Autóklub rendezésében, kevés külföldi résztvevővel, de nagy sportiskerrel zajlottak le a király és Mihály nagyvajda jelenlétében.

Az uralkodó egyenes kíváncságra nem volt hivatalos királynap Kolozsvárt. Károly király egyszerű sportkirándulásnak tekintette útját. Delelőtt 11 órakor futott be az udvari vonat a kolozsvári állomásra, ahol az előre érkezett Inculet belügy-, Franasovici közlekedésiügyi miniszterek, a hatóságok, az Autóklub vezetői fogadták a királyi vendégeket, de katonai diszszád és katonazenekar sem vonult ki. Az állomásról a versenyre hajtatott a király. Elfoglalta helyét a diszpályában, majd nagy érdeklődéssel figyelte a hétkilométeres távon futott motorkerékpárversenyt, melynek végeredménye összesítésben:

1. Forry Lajos Kolozsvár (AJS) 4 p. 40.51 mp. 2. Jamescik Budapest (Rudge) 4 p. 46.72 mp. 3. Pop Kolozsvár (AJS) 4 p. 48.56 mp. Hét induló volt.

A motorverseny közben súlyos szerencsétlenség történt. Roman József kolozsvári versenyző hatalmas tempóban haladva, a hatodik kilométerköznél az árokba rohant. Kettős borda, láb és vállpercetöréssel, súlyos állapotban szállították kórházba.

Az uralkodó az udvari kocsiában ebédelt, majd közel egyórás kihallgatáson fogadta Pop Valér volt igazságügyminisztert. Délután újra a versenyre ment ki a király és a trónörökös. A zuhogó eső teljesen feláztatta a pályát. Az eső ellenére is tízezer főnyi közönség sorakozott az ut két oldalán. Az autóverseny eredményei:

Versenykocsik: 1. Ghica herceg (Bugatti kocsi) 4 p. 14.80 mp. A nap legjobb ideje: 98.899 km. átlag. 2. Bodó Budapest, aki kénytelen

volt feladni a versenyt, mert kocsijának egyik ajtója leszakadt.

Sportkocsik: 1. Sontag Bukarest (Ford) 4 p. 49 mp. 2. Berlescu ezredes (Ford) 4 p. 51 mp. 3. Barbu Neamta.

A király a verseny befejezése után Tataru Coriolan és Hatieganu Gyula dr. kíséretében az épülő új stadiont tekintette meg és nagy elismeréssel nyilatkozott a látottakról.

Este az Autóklub Klub diszvacoráján vett részt a király, majd az udvari vonattal eltávozott Kolozsvárról.

Szerencsés számok

Bukarest, szeptember 4.

Az osztályosjáték mai húzásán 300 ezer lejt nyert: 45816. 150 ezer lejt: 17912. 100 ezer lejt: 11868. 60 ezer lejt: 50015. 40 ezer lejt: 36777, 18746 45506, 56458, 49172. 20 ezer lejt: 45555 56870. 15 ezer lejt: 73019, 30016, 24156. 10 ezer lejt: 15748, 41112, 3240, 32961 53355 24331, 55951 5010 52851 55550.

A francia állam gyógyforrásai

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására

Vichy Grande Grille májbajoknál és epebántalmaknál
Vichy Hopital gyomor és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

Politika bombával

Szófia, szeptember 4.

Szófiában a véres politikai merényletek városában, vasárnap hajnalban Bakadjeff tábornok volt hadügyminiszter és Marinkoff tábornok volt hadügyi államtitkár házainak kertjében, egy és ugyanazon percben, két óraműre beállított pokolgép robbant fel.

A robbanások nem okoztak kárt, mert az előkelő katonatisztek egyike sem tartózkodott Szófiában.

— Áldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviznek már mérsékelt adagokban való használata által is könnyű és hig ürülést, ugyiszintén rendes gyomor- és bélműködést érnek el.

Cigányháború

13 súlyos és 25 könnyebb sebesülttel

Miskolc, szeptember 4.

Város magyarországi község határában pár nappal ezelőtt két cigánykaraván ütközött tábor.

A két tábor lakói rövidesen szoros barátságot kötöttek egymással. A barátkozás során Lakatos Róza fiatal cigánylány olyan nagyon összeméledgett Rácz Ferenc kovácslegénnyel, a másik tábor egyik tagjával, hogy elhatározta, elpártol eddigi vadházastársától, Farkas Józseftől és új ismerőséhez költözik. Vasárnap este véghez is vitte a tervét.

Az elhagyott legény elhatározta, hogy bosszút áll. Összehívta a barátait és haditanácsot tartott velük.

Igy történt aztán, hogy vasárnap éjjel tájban husz, botokkal, kövekkel fejszékkel felfegyverzett társaság megtámadta Rácz Ferenc, a csábító cigánylegény táborát és az álmukból felrészgott cigányok között irtózatosszerűen vért vett. A megtámadottak azonban nem hagyták magukat és ellenálltak. Elképzeltetlenül vad dulakodás kezdődött. A harc során Rácz Ferencet Farkas barátai valóssággal felkoncolták. A hűtlen Lakatos Róza és az elhagyott szerelmes nővére késpárbajt vívtak egymással. Mindketten halálos sebesüléseket szenvedtek és még kórházba szállítás közben kiszenvedtek.

A három halotton kívül még 13 súlyos és 25 könnyebb sebesültje van a véres cigányháborúnak.

Fényes Samu és akik őt felhasználják...

Brassó, szeptember 4.

Fényes Samu szombaton este mégis megfordult hivatalos plakátokon, három nyelven is meghirdetett előadását. Összesen 26-an jelentek meg a nevezetes alkalomra. Két lapudósító, husz magyarul és értő román és négyen olyanok, akik egyik kategóriába sem tartoznak.

Fényes Samut kellemetlenül érintette, de egyáltalán nem zavarta a gyöngye érdeklődés és másfélórán keresztül beszélt. A másfélórának körülbelül a felét a B. L.-ra pazarolta. Amíg legutóbb a Patriában megjelent nyilatkozatában az erdélyi magyar sajtót egyöntetűen intézte el, mondván, hogy mindegyik piszok irredenta nyomtatvány, ezáltal kizárólag ránk koncentrált a haragját.

Egyébként szomorú, szegény és származásos vergődés volt, amelynek folyamán nyíltan megvallotta, hogy ő ellensége Magyarországnak. Nem a mostani kormánynak, vagy a jelenleg uralkodó kormányzati szellemnek, hanem Magyarországnak. A kisebbségeknek pedig azt ajánlja, hogy ne követelődzenek, hanem kérjenek és külön tömörülés helyett igyekezzenek a kormány jóindulatát megnyerni.

Persze beszélt még egyebekről is, de a részletek itt már igazán nem fontosak.

Nem is akarjuk mi Fényes Samu dr. t igazi ellenfélként kezelni, hiszen minden jószándék megvolt bennünk az irányban, hogy az öregség csunya szennyeződésétől csöndesen és szó nélkül elforduljunk.

És most sem akarunk övele polemizálni. Ellenben nem értjük azokat, akik erre a szerepre igénybeveszik az öreg urat, aki ma már teljesen kritikátlan elvadásában túl kiszolgálja megbízóit.

Nagyon kérjük, tiszteljék benne legalább az öregséget és azért a valószínűleg kicsi szolgálatért ne kívánjanak tőle ilyen nagyon uncsztétikus ellenszolgáltatást és hihetetlenül megalázó szereplést. Tiszta ember volt ez valamikor és ne engedjék, hogy nyilvánosan, falu bolondjaként, szennyet kenjen magára.

Látó Anna

Országos ügyvédkongresszus lesz Nagyváradon

Nagyvárad, szeptember 4.

Nagyváradon szeptember 5-én országos ügyvédkongresszus lesz, amelyre már nagyon sokan jelentették be érkezésüket az ország minden részéről. A kongresszuson javaslatot terjesztenek be az ügyvédi nyugdíjszabályzat megváltoztatása érdekében is, olyan értelemben, hogy már 60 éves korban és 30 éves működés után is járjon a teljes nyugdíj. A jelenlegi szabályzat 35 éves működést és 65 éves kort ír elő. Javaslatot terjesztenek be aztán a törvénykezés egyszerűsítése érdekében.

A kongresszuson az igazságügyminiszter személyesen megjelenik.

Kemál pasa sürgeti a Balkán Bank felállítását

Bécs, szeptember 4.

Bécs pénzügyi köreiben erősen tartja magát az a hír, hogy a Balkán Bank felállításával kapcsolatban Kemál pasa az osztrák főváros segítségére is számít, sőt talán arra is gondol, hogy a főintézet éppen Bécsben legyen.

Vannak olyan hírek is, amelyek szerint Kemál szeptember folyamán Bécsbe utazik, hogy a bank felállításával kapcsolatos tárgyalásokat lefolytassa.

Különös aktalopás a gyergyószentmiklósi járásbírószágon

Gyergyószentmiklós, szeptember 4.

Vakmerő aktalopás ügyében nyomoznak az igazságügyi közegek. A gyergyószentmiklósi járásbírószágon értesítette a csikszerepai ügyészséget, hogy ismeretlen tettesek a bíróság irattárából elloptak egy percesmórt, melyben dr. Makay Domokos mint felperes és dr. Sándor Balázs mint alperes szerepeltek.

A lopást súlyosbítja az a körülmény, hogy az iratesomóhoz volt mellékelve a

kereset alapját képező 50 ezer lej névértékű váltó is.

Antonescu vizsgálóbíró, Mihuta főügyész és Radulescu ügyészségi titkár kíséretében nyomban a helyszínre sietett, de a lefolytatott szigorú nyomozás adataiból sem az iratesomó eltűnési módját, sem a tettes kilétét nem sikerült megállapítani.

A feltűnő és titokzatos aktacsomó eltűnése tisztázása érdekében tovább folytatják a nyomozást.

Kilencszázhatvan ezer ember szüntette be eddig a munkát Amerikában

Lewis Douglas lemondott, mire a nagyiparosok a sztrájk szításával vádolják Rooseveltnél — Rövidesen kétmillióra emelkedik a sztrájkolóok száma

Mindkét fél fegyveres leszámolásra is készen áll

Newyork, szeptember 4.

Az amerikai textilgyárak a munkások utolsó, ultimátumszerű követeléseit visszautasították és nem sikerült a közvetítő kísérletek sem.

Szombaton éjjelkor megkezdődött a nagy sztrájk, amely méreteiben felülmúlja a világtörténelem összes eddigi munkabeszüntéseit s jelentőségében felbecsülhetetlen, mert az amerikai munkásság elkecseregett fegyveres harcának a beindítója lehet.

Az első szóra összesen 960 ezer ember tette le a munkát. A sztrájkolóok között vannak az összes gyapottmunkások, gyapotszövőök és selyemszövőök. A rokonszalmák sztrájkjai most már elhatározott dolognak látszanak s így összesen kétmillió munkás sztrájkjára lehet számítani.

Jelentéseink szerint a világtörténelem legnagyobb sztrájkjának körvonalai csak kedden bontakoznak ki a maguk teljes mivoltában, miután sok szakmában hétfőn munkaszüneti időszak van s így ebben a pillanatban még nem lehet tudni, hogy a rokonszalmák közül mekkora

munkástömegek csatlakoztak ténylegesen a mozgalomhoz.

A gigászi sztrájk politikailag is érezteti már a hatását. Lewis Douglas költségvetési igazgató hirtelen benyújtotta lemondását, amit Rooseveltnél elfogadott. Roosevelt Lewis Douglas helyettesítésével egyelőre Bell-t bízta meg, aki már el is foglalta hivatalát. Az elnök ebben a pillanatban még minden igyekezetével azon van, hogy a sztrájk ügyével kapcsolatban semlegességgel tegyen tanubizonyosságot. A szombati sajtónapon kijelentette az újságíróknak, hogy a sztrájkjal kapcsolatban „nincsen semmi mondandója”. A nagyiparosok azonban Lewis Douglas lemondása mögött az elnök kezét látják s nyíltan hirdetik, hogy

Roosevelt szítja a sztrájkot. Véleményük szerint Lewis Douglas elbocsátásával „kikerült Rooseveltnél környezetéből az utolsó okos ember is”. Most aztán már nemcsak a munkások, hanem a nagyiparosok részéről is eldőlt a kocka s a békére semmi reménység sem lehet.

A helyzet egyébként percről-percre mérgesedik. A munkásság elszántsága so-

ha nem látott méretekben mutatkozik meg. Gorma, a sztrájk vezére,

katonai alakulatokba szervezi a sztrájkolókat.

Minden helyi csoportnak rajt kell alakítania s a rajok élén kapitányok állanak. Felkiáltványában kioktatja Gorma a sztrájkolókat arra az esetre, ha a munkaadók detektívekkel, sztrájkőrökkel, besúgókkal és „más gazemberekkel” kísérleteznének. Ha fegyveres katonaság vonul fel, úgy a sztrájkolóok sem riadnak vissza a fegyverek használatától, mert elhatározott szándékuk, hogy „utolsó lehetőségig vívni fogják a munkásságnak ezt a nagy harcát, amelyhez fogható még nem volt a világtörténelemben”.

Fegyveres leszámolásra készülnek a gyárak is. Az ipari üzemeket mindenütt erődíjakké alakították át, gépfegyverekkel, páncélos gépkocsikkal, repülőgépekkel, sőt néhol tankokkal szerelték fel. Jellemző a nagy készülődésre, hogy az egyik newyorki magán-detektív irodának az utóbbi napok alatt összesen 2.600 új magán-detektívet kellett alkalmaznia, hogy kielégítse a nagyiparosok szükségletét.

Szétkergették az unitáriusok székelyszereszturi zsinatát

Nemlétező sziguranca-rendeletre és a belügyminiszter szóbeli utasítására hivatkozik a járási főszolgabíró és a vármegyei prefektus

Mi történik itt, belügyminiszter ur?

Székelyszeresztur, szeptember 4.

Az Erdélyi Unitárius Egyház főtanácsa már régebben elhatározta, hogy Székelyszereszturon egyházi közgyűlést, úgynevezett zsinatot tart. A zsinat napjait szeptember 1—3 napjaira tűzték ki, az előírt bejelentéseket szabályszerűen megtették, az előkészületeket elvégezték. A kormány és összes hatóságai a hivatalos bejelentéseken túl is hetekkel ezelőtt értesülhettek arról, hogy mi készül Székelyszereszturon.

A megjelölt időre aztán Erdély minden részéből mintegy 1500 világi és egyházi előljáró jelent meg Székelyszereszturon az unitáriusok legnagyobb vallási ünnepére, amelyet 16 év óta most másodszor hirdettek ki a zsinatra. Hatalmasan megnövelte ezt a tömeget a környék unitárius lakosságának színpompás felvonulása is. Mindenképpen szép, jelentős és hasznos lehetett volna ez az „unitárius népgyűlés”, ha a hatóságok az utolsó pillanatban fel nem lépnek s a legnagyobb tapintatlansággal és felháborító ellenségeskedéssel meg nem zavarják, fel nem oszlatják ezt a kifejezetten vallásos ünnepélyt, amelynek a magas politikához semmi köze nem volt.

A zsinati tanácskozások szombaton kezdődtek meg. Először a lelkészek tartottak volna külön tanácskozást a megszabott munkarend szerint. Az értekezletet ünnepélyesen meg is nyitották, de már befejezni nem tudták.

Néhány csendőr élén egy csendőrtiszt

jelent meg s a járási főszolgabíró rendeletére hivatkozva, közölte, hogy a tanácskozásokat be kell szüntetni, a megjelenteknek szét kell oszolni, mert a zsinat megtartását betiltották.

Boros György püspök a legnagyobb megdöbbenéssel értesült a csendőrtiszt bejelentéséről s nyomban kiküldötte Ferenczy Géza és Szentiványi Gábor főgondnokokat, hogy a jelenlevő két unitárius parlamenti képviselő segítségével oszlassák el azt a félreértést, amely az unitárius egyház ünnepét megzavarta. A püspök szavai szerint másról, mint sajnálatos félreértésről nem lehet szó. Addig is, amíg a dolog rendbe jön, a püspök felfüggesztette a tanácskozásokat.

A kiküldött gondnokok és képviselők felkeresték a főszolgabíró, aki a vármegyei prefektusra hivatkozott s közölte, hogy

a megyefőnök a belügyminiszter szóbeli utasítása és a sziguranca 61—1934 számú rendelete alapján adta ki az utasítást.

A kapott felvilágosítások után a két képviselő és Szentiványi Gábor főgondnok azonnal Kolozsvárra utaztak abban a reményben, hogy esetleg éppen az ott időző uralkodónál, vagy legalább Inceut belügyminiszternél nyernek kihallgatást és tisztázhatják a kérdést. Utjuk azonban hiábavaló volt. A királyhoz nem juthattak el és nem kapták meg a belügyminisztert sem. Erre Pulca rendőrfelügyelő-

hoz fordultak, aki a kolozsvári sziguranca megállapította, hogy a bemondott 61—1934 számú rendeletnek nyoma sincs, már pedig ha a sziguranca vezérigazgató-sága adta volna azt ki, úgy a végrehajtás a kolozsvári vezérfelügyelőségén keresztül történhetett volna csak. Ezzel a megállapítással azonban a kiküldöttek még nem léphettek fel sem a főszolgabíróval, sem a prefektussal szemben s így este fél 10 órakor csak a sikertelenségről számolhattak be.

A püspök azonban és az egyházi vezetőség még mindig reménykedett s a zsinati kiküldötteket ott tartotta Székelyszereszturon. Vasárnap a kiküldöttek közéből vettek részt. Ekkor újra jelentkeztek a csendőrök.

Ismételt szétoszlásra hívták fel a megjelenteket s aztán egy csendőrkülönítmény körülbette az unitárius gimnáziumot, majd a vidékről begyűltek szétkergetve „a teret megtisztította”.

Erre a fellépésre az egyházi vezetőségnek nem lehetett más méltó felelete, minthogy a zsinatot külső okok miatt meg nem tartatónak jelentse ki és a kiküldötteket a hazautazásra szólítsa fel.

Igy szólnak az eddigi jelentések. A későbbiek talán felvilágosítást adnak arra is, hogy miért, milyen jogon lépett fel így a vármegyei prefektus és a csendőrszuro-nyok felett parancsnokló főszolgabíró. A belügyminiszternek kell erre vonatkozólag felvilágosító közleményt kiadnia.

Hatalmas tömegek vonultak fel a kézdivásárhelyi katolikus nagygyűlésre

A három erdélyi püspök közül csak Fiedler jelent meg személyesen, Majláth és Pacha képviseltették magukat

Kézdivásárhely, szeptember 4. Az erdélyi katolikus társadalom az idei nagygyűlését Kézdivásárhelyen tartotta az elmúlt szombaton és vasárnap. A gyűlés megtartása elé akadályok gördültek. A kormány, nem tudni miért, az előzőleg egy egész hétre tervezett „szociális kurzusok” rendezését az utolsó napokban lefújta s ezzel igen erősen veszélyeztette a nagygyűlés sikerét is, nem beszélve arról, hogy szó volt magának a nagygyűlésnek a betiltásáról is. Közbenjárásra aztán sikerült ennek a második veszedelemnek az elejét venni s így a nagygyűlést megtarthatták.

A város és a környék katolikus magyarsága fokozott buzgalommal karolta fel a nagygyűlést a kiállott izgalmak után. Kézdivásárhely ünnepi díszben, dusan feldíszített főtérről és négy hatalmas diszkapuval várta a vendégeket. Fiedler István szatmári püspök már pénteken megérkezett. A gyengélkedő Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspököt Szélyes Dénes kanonok képviselte, Pacha Agoston temesvári püspököt pedig Ferch Mátyás kanonok. Az idegen püspökök és a püspökök képviselőin kívül megjelentek az erdélyi katolikus társadalom legkiválóbb képviselői. A kormány kiküldöttje Bidu Valér dr. háromszékmezei prefektus volt.

A szép idő mindkét napon lehetővé tette a megszabott program zavartalan végrehajtását. Az ünnepélyes megnyitás a minorita rendház ősi templomában történt, a nagygyűlés maga a Vigadó disztermében folyt le. Szombaton délután voltak a különböző előadások, azután diszünnepegy ugyancsak a Vigadó disztermében. Vasárnap délelőtt tábori mise volt a főtéren. Hatalmas tömegek vonultak fel, nemcsak a környékbeli katolikus falvakból, hanem a távolabbi vidékekről is.

Vasárnap délután az ifjúsági katolikus egyesületek tartottak gyűlést a szabadban. Az itt elhangzott beszédek közül az derült ki, hogy társadalmi és gazdasági kérdésekben az ifjúság teljesen egységes s általános kisebbségi szempontból is világosan látja a helyzetet. Gazdasági szempontból különösen a szövetkezeti szervezkedést hangsúlyozták az előadók.

A nagygyűlést Márton András dr. és Laczkó László dr. szavai zárták be. Utána esti körmenet volt.

Hétfőn a résztvevők egyik csoportja a híres gelencei, még az árpád-házi királyok idejében épült templom meglekintésére rándult ki, a másik csoport pedig a Szent Anna-tóhoz.

A malmok vásárlásai miatt a buza a hivatalos árak fölé emelkedett

A külföld nem hajlandó megfizetni a spekuláció által tulhajtott romániai gabonaárakat — Drágul a rozs Bő és jó napraforgómag-termésre számítanak — Tovább javultak a tengeri terméskilátásai

Bukarest, szeptember 4.

Amint előre lehetett látni, a tülzásba vitt spekuláció az elmúlt héten megkapta a visszahatását. A mesterségesen felhajtott gabonaárakat a külföldi vevők nem voltak hajlandók megadni és inkább nem vásároltak, ami természetesen maga után vonta a román exportgabona árának a visszaesését. Egy-két napig

a spekuláció nem akart hinni a külföldről érkező kedvezőtlen híreknek és ezért a hét elején egyes gabonafélék még szállár tendenciával indultak, de már szerdán elianyult a piac, csütörtökön pedig esni kezdtek az árak és megállt az üzlet.

Erre az exportörök újabb rohamot intéztek a kormányhoz, annak a régi sérelemnek az orvoslása érdekében, hogy miért csak a kompenzációs alapon kivételre kerülő gabona élvezzen exportprémiumot és a legfőbb gazdasági bizottság hozzájárult, hogy év végéig az árpa és a tengeri 10 százalékos exportprémiumot kapjon.

Az exportprémium engedélyezése következtében a belföldi gabonaárak ma is felette vannak a világpiaci paritásnak, holott a külföldi piacokon is a termés, de különösen a takarmánygabonaárak magasnak vannak például az elmúlt héten Hamburgban a dunai árpa drágább volt, mint a prima minőségű Manitoba-buza.

A különböző statisztikák szerint ugyanis a világ búzatermése fedezni fogja a szükségleteket és így ebben a cikkben nem alakulhatott ki spekuláció, de a takarmányozási célokra alkalmas gabonafélékben a készletek deficitet mutatnak majd mindenütt. Még nálunk is ki derült, amint azt a gabonaexportörök szindikátusa közli, hogy az augusztusban kiadott terméscélségek túloptimisták voltak minden cikkben, de különösen az árpában, amelyből most már legfeljebb 25.000 vagonra teszik az exportálható mennyiséget. Ez a magyarázata annak, hogy

a termelők és készlettulajdonosok nem sietnek az eladásokkal, a külföldi kedvezőtlen hírek ellenére sem és ennek a tartózkodó magatartásnak a következménye, hogy az árpaárak Romániában magasabbak, mint külföldön.

A regáli terménypiac az elmúlt héten mindezenre nagyon hullámzó irányzatot mutatott. Érdekes jelenség, hogy az eddig elhanyagolt buza drágulásnak indult, illetve komoly kereslet volt ebben a cikkben úgy a kereskedelem, mint a malmok részéről és emiatt azután az a helyzet állott elő, hogy

míg a buzaárfejlesztő kormánybiztosság a 75 kilós búzáért 43.500 lejes árat, a 80 kilós búzáért pedig 46.545 lejes árat állapított meg, a magánforgalomban 47.000 és 48.500 lejt a búzáért egy vagon búzáért.

Amennyiben ezen a héten a buzaárak meghaladnák az 50.000 lejt, a gabonakormánybiztosság piacra akarja dobni az általa eddig összevásárolt 27.000 vagon búzát, ami bizonyára le fogja szorítani a magánforgalmi árakat.

Mint említettük, a gabonaárak visszaesése augusztus 29-én, szerdán kezdődött. Ezen a napon Brailában a tengeri ára vagononként 750 lejjel, a tengeri pedig 500 lejjel ment vissza az előző napi árakkal szemben. A komolyabb áresés pénteken, augusztus 31-én következett be, különösen az árpánál, amely egy nap alatt 1000 lejes ujjabb csökkenést szenvedett, de olcsóbb lett minden gabonaféle. Az árak hullámszerűsége a következő gabonaár-naptár tükrözteti vissza a legszembetűnőbb módon:

Augusztus 28-án az árpa Konstancában 300—310—312.50—320 lejt volt, Brailában 290—295—302.50—314—305 lejt, Galacon 270—290 lejt. Másnap az árak Konstancán a következők voltak: 301.50—306.25—307.50—308—310—315—316.75—325 lejt, Brailában 285—295—301.50 lejt, míg Galacon egyáltalán nem volt üzletkötés. Augusztus 30-án az árpáért fizettek Brailában 285—287.50—290—295 lejt, a másik két kikötőben már nem volt üzlet ebben a legfőbb exportcikkekben. Augusztus utolsó napján a konstancai piacon és tőzsdén az árpa ára 295—

297.50—302.50—305 lejt volt, Brailában 265—280 lejt, Galacon 272.50—280 lejt. Szeptember elsején az árpa ára Konstancán 292.50—295—302.50—303.75 lejt volt, Brailában 275—285 lejt, Galacon 270—290 lejt.

A többi gabonafélében is elég szeszélyes volt a piac.

A rozs Galacon váratlanul drágulni kezdett és vagononként felment 3—4 ezer lejjel, sőt még többel is.

Augusztus 31-én az árpa még csak 30.000 lejt volt, szeptember elsején már 34.000 lejt fizettek érte, míg Konstancán 33 és 39 ezer lejt között mozog a rozs ára. A tengeri árat le nyomta a bőségesnek ígérkező új tengeri, a melyet november-decemberi szállításra 250 lejtért adtak el Konstancában. Tavalyi tengeriért a hét elején 27.000—27.500 lejt, sőt 28.000 lejt is fizettek, augusztus 31-én már csak 23—25 ezer lejt, sőt Galacon csak 22.000 lejt, míg szeptember elsején a tengeri ára ismét feljavit 24.500—27.000—29.000 lejre, minőség és feladó állomás szerint. Zabban nem egységes a piac. Míg például Konstancában a zab ára 30—32 ezer lejről visszament 26.000 lejre. Brailában kevés üzlet mellett 31.000—31.500 lejt körül maradt egész héten, Galacon pedig a hételejei 28—29 ezer lejről 28—30 ezer lejre

A volt és jelenlegi polgármester harca Nagyszalontán

Nagyszalonta, szeptember 4.

Nagyszalonta két örök riválisának, Kovács Bélának, a jelenlegi időközi-bizottság elnökének és a nemzeti-parasztpárt helyi exponensének, Suciu Aurél volt polgármesternek igen érdekes pereskedésében tüdőtt ki szeptember 15-re határnapot a temesvári revíziós-bizottság.

Az érdekes pereskedéshez tudni kell azt, hogy Nagyszalontán a mindenkori polgármestereknek a rendes fizetésén kívül még 18 hold haszonélvezeti joga is jár, ugynevezett reprezentációs költségek fedezésére. Az csak természetes, hogy egy nagyszalontai polgármester csak nem fog saját maga földet szántani, vetni meg aratni, hanem felesbe kiadja. Az elmúlt év nyarán, amikor még politikai egükön a nemzeti-parasztpárt csillagzata csillogott, Suciu Aurél abban a biztos tudatban, hogy pártja legalább egy emberöltőt át tartja majd kezében a hatalmat és ő örökös polgármestere lesz Nagyszalontának, kiadta a város tulajdonát képező 18

hold föld területet egy gazdának felesbe, azzal a kikötéssel, hogy a termés hozadéka felévenként előre fizetendő. Így Suciu Aurél 1933 decemberében felvette az 1934 első felévének járandóságát, ami 15 métermázsa búzát tett ki.

Pár nappal később Vajda Sándor benyújtotta a nemzeti-parasztpárt kormányának a lemondását és ez Szalontán az a változással járt, hogy a polgármesteri szék gazdát cserélt. Suciu Aurél helyett Kovács Béla lett a polgármester.

Kovács Bélát nagyon bosszantotta, hogy elődje a 18 hold föld polgármesteri haszonélvezetét egy félre előre felvette, a mi által ő most már csak egy fél évvel később tud reprezentálni, ezért elhatározta, hogy minden áron visszaköveteli Suciu Auréltól az őt megillető 15 mázsa búzát. A polgármester utasítására a városi főügyész nyomban fel is szólította Suciu Aurélt a jogtalanul felvett 15 mázsa buza visszafizetésére. A felszólító levélre Suciu

AZ EGÉSZSÉG JELE: Az egészséges száj!

A DENTOL (szájaviz, fogkrém, puder szappan) tökéletesen fertőtlenítő és nagyon kellemes ízű fogászati készítmény Pasteur kísérletei alapján készítik, pár napi használata után meg erősíti a foghúst és szápadlást, a fogakat ragyogó fehérré teszi és megtisztítja a leheletet. Használata különösen ajánlatos dohányzóknak. Használata után számban állandóan kellemes, ize idé érünk. A DENTOL kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és nagyobb illatszertárban.

AJÁNDÉK: Ha beküldi GEORGES VERGLAS cégnek București, Strada Precupeji Vechi 1 szám alá ezt a „Brassói Lapok” ban megjelent hirdetést, rendesen felbélyegezett borítékban, nevének és pontos címének feltüntetésével, teljesen ingyen küldenek Önnek egy minta-csomag DENTOL-t.

javult.

Erős cikk most a piacon a bab, amelynek az ára, minőségek szerint, meglehetősen állandósult 420—450—500—620 lej körül mázsánként. A szokványos árúért általában 450—500 lejt fizetnek, habár Galacon a bab ára a hét végén lement 380—390 lejre is. A borsó most is előkelő helyet foglal el az exporttermények sorában.

Prima minőségű Viktória-borsóért most még többet fizetnek, mint az elmúlt héten. Konstancában 85—87 ezer lejes árak mellett jöttek létre kötések, Brailában 83—86 ezer lejes áralapon, hét végén 83—84 ezer lej körül.

csak Galacon maradt meg a Viktória-borsó a 70—75 ezer lej körül. Zöldborsóért rendszeren 46.750—48.000 lejt fizettek, egészen prima árúért azonban megadták a 62—66 ezer lejt is, míg a takarmányborsó Konstancán végig megmaradt 36—40 ezer lej körül, Brailában a hételejei 43—45 ezerrel visszament 35 ezer lejre.

A legújabb jelentések szerint igen bő és jó minőségű termés várható a napraforgómagban, amelyből tekintélyes készletek lesznek kivihetők, ha ugyan a széthulló növényolajkattell kötelékbe tartozó gyárak között addig nem indul meg az árverseny.

Ezidőszert a kikötővárosokban napraforgómagért 32—33 ezer lejt fizetnek. Lenmagért 62—65 ezer lejt, paraszturnért 40—42 ezer lejt. A tavaszi repce 44 és 46 ezer lejt között váltakozik, navetta-árúért 68.600 lejt is fizettek Konstancában, míg a vadrepce 27—28 ezer lejt között váltakozik.

Karriért előtt állónak látszik lenni a lenese, amelyért Galacon 80.000 lejt fizettek. A köles ára Konstancán 39.000 lejt, Brailában 35.000 lejt. Sárga mustárért 75.000 lejt fizetnek. A fekete borsó ára 52—55 ezer lejt.

Aurél még a füle hegyét se mozgatta, a mire a bölcs városi tanács beperelte Suciu Aurélt.

De Kovács Bélának sürgős volt a reprezentációs költség. Nagyszalontán ugyanis nagyon fontos, hogy a polgármestere minél jobban reprezentáljon. Ennek tudható be, hogy a városi tanács Kovács Béla elnöklete alatt 1934—425 számú határozatával megengedte, hogy a Suciu Aurél volt polgármester által előre felvett haszonbérleti értéket a városi pénztár előlegezze Kovács Bélának. Ezt a salamoni határozatot azonban Suciu Aurél volt polgármester fellebbezte meg a temesvári revíziós bizottsághoz, amelynek tárgyalása szept. 15-én lesz.

Eszerint szeptember 15-ike lesz az első nap, amikor a két rivális városvezető szembe kerül egymással a közigazgatási bíróság előtt.

Mondani is fölösleges, hogy Nagyszalontán általános érdeklődéssel tekintenek a nem mindennapi tárgyalás elé, amelynek még szenzációs fordulata is lehet. Legálább a befentesek kinos szenzációkat várnak.

HIREK

Margitszigeti levél

Írta: Szép Ernő

Nekem van egy viselő hazám, meg van egy ünneplő hazám: a Margitsziget. Olyan szerencsés vagyok, én mindennap ünneplőben járhatok.

Ha Pesten is kell élni, itt a Margitszigeten még olyan világon lehetek, amit az Isten teremtett, nem amit az ember szerkesztett.

Ebben a világban tavasszal tavasz van, nyáron nyár van, ősz van ősszel és tél van télen.

Ennek a földnek a lakosságának a zöme fa, meg virág.

Ennek a földnek az állatai nem igavonó barmok, hanem játékos kutyák, szerelmes madarak, naplopó pillangók, meg a teremtes Nagy Munkájában cserkészkedő kis bogarak.

En ha Pestről megjövök, a sziget hidján elejtem azt a lelket, amellyel a városban kell járni, mint a használt vilamosjegyet és a tiszta emberlelkemet dugom a szivórzsebembe, mint a gavallérokat zsebkendőt.

★

Annak a gyalogösvénynek a két szélén, amellyik a szigeti külön hidacsától a fedett sétányig levezet, annak az acérjein, meg orgonabokrain kívül van egynehány tamariszkuszfa. Ismerik ugyebár? Olyan lenge, gyenge, halvány vörösvirágai vannak. Az urikertekből hajlottak ki az én gyerekkoromban a tamariszkusz virágos ágai tavasszal. Olyan volt az az ág, mint a halk uri finomság, mint a titkos ábrándozás, mint a zongorázó álom. Szokásom, hogy oda nyulok a tamariszkusz ágához, mikor eljövök a gyalogösvényen. Nem mint általában szokás, hogy lecsipjek belőle, csak megérintem, csak érezni akarom. Az a tamariszkusz nekem hajlik ott az utra, az én kedvemért. A kezem után nyúl. Mintha azt mondaná: szerusz, hogy vagy. Mintha azt mondaná: ne félj, ne busulj. Emlékszem rád, meggyél úgy, mint jó barátnéd, mindörökké.

★

Tudják ugyebár, melyik az a forsythia-bokor? Az, igen az a bolond vad sárgavirágos, amellyik legelőször jelentkezik tavasszal. Márciusban, mikor még a fűzfa is alszik, mikor legfeljebb az ibolya eszmél fel Cinkotán, hogy jaj a szegény asszonyok már várnak, hogy a vendéglőbe nyitassanak, akkor estéről reggelre hirtelen kigyullad a szigeten a forsythia. Az az érdekes, hogy ez a sárga virág nem is virág, csak levél. A forsythia-bokornak nincs is teste, csupa lélek az. Olybá tűnik az a sárga virág bokor a tavaszban, mintha a csillárt gyújtották volna fel valami ünnepre. A csodának, az életnek, a boldogságnak az ünnepére. Ó, de oda vagyok mindig a forsythiától. Azt várom, hogy az emberek Pesten felülpöntenek, tapsolni fognak és kacagni és zokogni, csoportosulás támad, egymásnak esnek, összeölelkeznek. Nem, semmi, semmi, a forsythia előtt is vakok maradnak. Szeretném megfogni a nyakukat, egyenként lenyomni a fejüket, beledugni az orrukát a fellázadt sárga bokorba, a csodába, boldogságba.

★

A Margitszigeten mindennap találkozom a gyermekkorommal.

A gyepteli van margarettával, úgy mint a szoboszlai mező. A fünyirőgépek leborotválták, de csak megint kidugja a fejét. A kertész nem szereti, mert ez csak szemét, én kacsintok neki, ha összaszemtelenkedik. Én a szikfüvet is szívesen látom, azt a gyengéd, puha szikfüvirágot, amiből gyöngyöt teát csinálnak a vidéki patikában. Öreg anyók, mezítelán parasztlányok hajladoztak a határban minálunk. Kaskába, zsákba töltték a szikfüvirágot, vitték a patikusnak eladni. Milyen meleg-séges jó szaga volt annak a szikfüleának, bele kellett a gőzébe hajlani a fejünket, ha betegek voltunk.

★

A romok körül, meg a kastély körül bujálkodik a jácmin. Sokszor beleszem a szemem, olyan mélységeset szívok a jácminszagból, köhögök utána. A bodza is itt van, ide bujt a kápolna mellé, itt nem

Egy jónevű francia író úgy találta, hogy a kozmetika nem terjed ki az elegáns nők szabadon álló füleire és egy divatlapban felhívta az olvasókat, ajánlaniuk módokat, hogyan lehetne „Vénus kagylóit” is beállítani a szépségápolás szolgálatába? A „Siècle médical” közli most egy ötletes olvasójának következő leletét:

„Nagyságos Asszonyom! Az elegáns nők nem tudják, mit kezdenek a füükkel? Vágassák le őket! A mai idők ugyanis kedveznek a váltakozó és meglepő divatoknak, amelyek jó üzletet jelentenek a kozmetikusoknak.

Ha vérszegény nő kevés pirt rak ajkára és arcára, hogy feltűnő sápadtságát leplezze — az érthető.

Ha himlőhelyes kenőzi magát, hogy a hegeket elfedje — az csak figyelem a vele érintkezőkkel szemben.

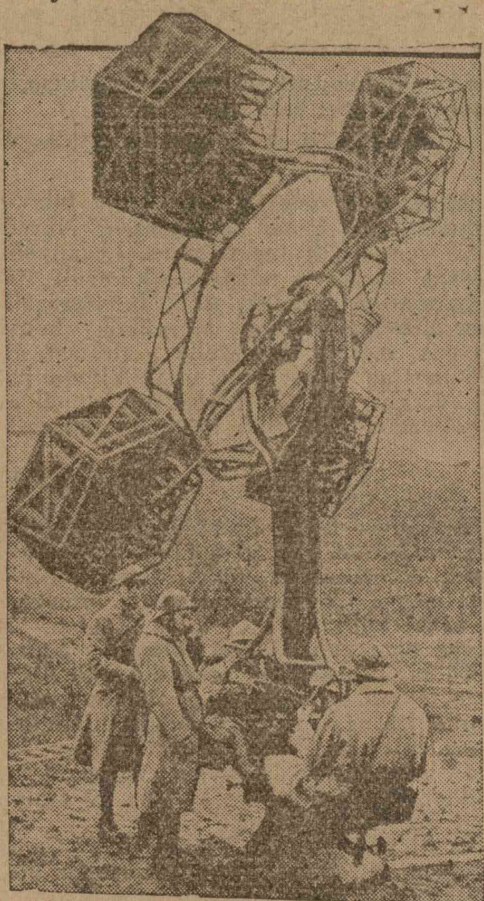
Ha valaki genyes szemhéjgyulladás folytán elvesztette szempilláit és azokat mesterségesen pótolja — az helyesíthető.

Ha oly nő, akit a természet harcias szakállal vagy tulerős szemöldökkel ajándékozott meg, a felesleges szőrszálakat kiirtatja — az nem kifogásolható.

Ha a hölgy körmeit tisztán tartja, nem tűr rajtuk egyenetlenségeket vagy gyűszkereseket — az csak gondosság jele.

Azt azonban csak a túlzott elegancia kívánja, hogy az arc élénkebb színeiben ragyogjon, mint akármelyik játékbaba, hogy felül-alul kékfoltos szemmel sétáljanak, hogy a jól gordonított szemöldök egyenes legyen, mint valami dobverő, hogy a szempillák legalább négy centiméter hosszúak legyenek, hogy az igazi hölgy körme vérbemártottnak tűnjön fel, akár valamely műszárosslegényé stb... Ha a jó tónushoz megkínáztatik a természetellenes és visszatartó, akkor a fülnélküli fejet is bizonyára elragadónak fogják találni. Avagy nem gyönyörű-e a madár feje? Tessék csak megtekinteni a szárnyasudvar libáit!

HA JÖN AZ ELLENSÉGES REPÜLŐ...

Ujfajta hanghullámfelerősítő készülék, a mellyel a közeledő repülőgépek motorzórejét annyira felerősítik, hogy a hangokból nemcsak a gépek távolát és számát, hanem gyártmánybeli különbségeiket is megállapíthatják. Ez érdekes készüléket a párisi léggyakorlatokon mutatták be.

— Magyarországon gázolt egy romániai autó. Szólnokról jelentik: Szombaton este, a szólnoki országúton egy gépkocsi halálra gázolta Mathus Rózi 15 éves leányt, aki az erős reflektor fényében pillanatra megvakult és nem tudott kitérni a vadul rohanó gép elől. Az autó a gázolás után tovább robogott. A halálautót, amely a szemtanúk állítása szerint romániai jelzést viselt, ország-szerte körözik.

— Robbantás közben agyonütötte a kő. Csikszeredáról jelentik: Veress Ferenc csikstapolcai illetőségű munkás a hargitai „Róka” kőbányában dolgozott. Robbantás közben — állítja az idevonatkozó jelentés — a cég emberei kiadták az utasítást, hogy a munkások húzódnak a kijelölt védelmi helyekre. Veress nem teljesítette a parancsot, hanem a robbantás színhelyétől 100 méterre egy szikla mögé húzódott. A dinamit robbanás nyomán földre hulló kővek közül egy fején érte a szerencsétlen embert, aki nyomban meghalt.

bántják. Otthon is a templomkert volt teli bodzabokorral. Én a bodzaszagot még a jácminnál is jobban szeretem. A templomkertben meleg május este nagy fiúk bujtak meg kasszonyokkal a padon, a bodzafák alatt. A gyerekek el kellett iszkolni onnét, ha azok a fiúk odanéztek rá. Az a bodzaszag olyan fojtó volt, sejtettem valami nehéz titkosságot, féltem, lábujjhegyen mentem, nem mertem sipolni azon

ABLAK

FIGYELEM!

Tíz finom cigarettá elegáns csomagolásban 12 Lei

A CIGARETTA NEVE?

UNIREA

12 lejért 10 UNIREA cigarettát kaphat szép dobozba csomagolva. AZ UNIREA CIGARETTÁK nikotinmentesítve vannak, szópoka nélkül, alakjuk nagy és elegáns. AZ UNIREA CIGARETTÁK megőrzik illatukat és egyesítik magukban a legfinomabb cigaretták ízét és aromáját, amellyel, hogy NIKOTINMENTESÉK.

SZIVJON UNIREA CIGARETTÁT!!

meg azokról a módokról, amelyekkel a nevét az üzletben való vásárlásra bírták. A vizsgálat anyagára vonatkozó kérdések közt volt a kirakat, az ismerősök által szerzett érintkezés, falragaszok, mozi-reklámok, propagandalevelek, prospektusok és a hirdetés. Az eredmény az volt, hogy elsősorban a hirdetés volt a leghatásosabb, amelynek az esetek 44,2 százalékában volt a legbiztosabb eredménye. Másodsorban a beadott szavazatok 29,4 százaléka a kirakatokat jelölte meg.

★ Minden ellenkező híreszteléssel szemben a Parisien Gril igazgatósága ma értesített bennünket, hogy Maria Ossipowa megérkezett.

HA A BORBÉLY SZERELMES

— No, te is szépen megoágtad ezt az uriembert!

— Meg kellett tennem. A lányát szeretem és ez a tapaszt az arcon a jel, hogy ma este találkozunk...

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos házi-szer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti. Egyetem klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József víz gyors, biztos és kellemes hatása huggysvételmozdításnál és köszvényrohamoknál is kiválóan érvényesül.

— 33 ÉV. A Brassói Székely Társaság, amely 33 év óta fejt ki komoly és értékes tevékenységet, nagy ünnepséget tartott abból az alkalomból, hogy új helyiségekbe költözött. Új otthonában helyet ad a többi brassói magyar kulturális intézménynek is. A szép ünnepségen Szele Béla dr. méltatta az egyesület értékes munkáját, amely nemcsak szociális, hanem kulturális feladatokat is felölel.

— Utadóért akarják dobraverni a rokkantant. Tudósítónk jelenti: Mindenki tudja, hogy a hadirokkant mentes a közmunka és az utadó fizetése alól, csak éppen a gyergyóditrói adóhivatal nem akar tudomást szerezni erről. Nekik ugylátszik, nem érdeke és nem kell betartania az ország törvényeit. Így történt meg aztán, hogy Deák György odavál rokkantokra éveken át szabályszerűen kivetették és előírták az utadót. A hadirokkant a törvényre hivatkozva, megtagadta a törvénytelenül kivetett összegek fizetését. Az adóhivatal, ahelyett, hogy törölte volna a jogtalanul előírt összegeket, éveken át tekintélyes summára gyűjtötte azokat. A napokban végrehajtó jelent meg Deák hadirokkantnál és fizetésre szólította fel. A rokkant megtagadta azt, mire a végrehajtó foglalt. Most kétségbeesetten várja az árverést, ami a rokkanttörvény nagyobb dicsőségére, meg is történik, ha időközben a folyamatba tett panaszok nem segítenek. Igazán itt volna már az ideje, hogy a pénzügyi közegek megtanulják a törvényt.

— Medve garázdalkodik a Hargitán. Csikszeredáról jelentik: A Hargita csikszögödi részén napok óta egy hatalmas medve tartja rettegésben az ott legeltető pásztorkat. Tegnap este egyik csángó pásztor lovat megtámadta és szétmarcangolta. A csikszeredai vadásztársaság több tagját kérte fel, hogy a garázdalkodó fenevadtól szabadítsák meg őket.

Kínában kivégzik a kábítószeresek gyógyíthatatlan élvezőit

Peking, szeptember 3.

Pekingben szombaton nyilvánosan kivégeztek egy rendőrt és egy rendőrtisztet, mert heroin-csempészt bizonyítottak rájuk. A kivégzés az új kormányrendelet értelmében történt. A rendelet szerint minden kábítószer-csempészt könyörtelenül kivégeznek, a kábítószeresek fogyasztóit pedig kórházakba küldik s ha gyógyíthatatlannak bizonyulnak, kivégzik őket is.

★ Elindultak Erdély felé a nagy nyerevények. Eppen most vesszük telefon útján a hírt, hogy a cluji kereskedelmi hitelintézet eladásában a 72675. számú állami osztályosjegye 200.000 lejt nyert. Tehát a három első nap húzásának legnagyobb nyerevényét a kereskedelmi hitelintézet fizeti ki. Ugylátszik, hogy a nagy nyerevények ismét Erdélyt favorizálják. Kíváncsian várjuk a naponként történő húzásokat, hogy lássuk, vajjon a szerencse végig kitart-e a Kereskedelmi Hitelintézet mellett?

— Új árlejtést tartanak a nagyváradi Rimanóczy-szálloda és fürdő bérletére. Tudósítónk jelenti: Hirt adtunk arról, hogy a híres nagyváradi Rimanóczy szálloda és fürdő bérletével kapcsolatban visszatérő pártfogások, sőt szabálytalanságok történtek. A lapok leleplező támadásainak hatása alatt aztán Mosiu polgármester is foglalkozott az ügygel s a szabálytalan árlejtést felfüggesztve, javaslatot tett a tanácsnak az új árlejtés kiírására. A tanács hétfői ülésén elfogadta a javaslatot és az új árlejtést szeptember 15-re tűzte ki. Az árverezőknek 500 ezer lejes biztosítékot kell letenniük.

— Munkássors a társadalombiztosító tükrében. Tudósítónk jelenti: Egyre jobban zug a betegsegélyző elleni panasz azon munkások ajkáról, akik so-hogy sem tudnak a társadalombiztosító törvényben lefektetett jogaikhoz jutni. Ezzel kapcsolatosan íme egy beszédes példa: Gál György 25 éves gyergyóalfalui munkás a múlt évben a dâmvoivitamegyei „Moreni” fűrészgárban dolgozott. 1933 június 19-ikén munkájában súlyos szerencsétlenség érte, minek következtében jobb lábát elvesztette. Munkaképessége csökkenéséhez kétség sem fér. Ilyen esetekben szabályszerű nyugdíjat ír elő a társadalombiztosító-törvény idevonatkozó szakasza. A szerencsétlen munkás érvényesíteni is akarja a jogait, de ugylátszik nincs mód. Nincs, mert eddig hét ízben adott be kérvényt az illetékes betegsegélyzőhöz, de még válasza sem méltatták. Most aztán a Magyar Párt útján próbálja biztosítani jogait. Kétség sem fér hozzá, hogy az ilyen bánásmód egyáltalán nem válik a szociális jellegét annyira hangzó betegsegélyző dicsőségére.

— Megszökött egy nagyváradi diák az iskola fegyelméről. Tudósítónk jelenti: Garai József Sándor nevű negyedik liceumista fia, aki a nagyváradi Gojdu liceum növendéke volt, megszökött szülei lakásáról. A gyermek levelet hagyott hátra, amelyben közli szülei, hogy szabadember akar lenni, nem bírja az iskolai fegyelmet és azért kénytelen elhagyni szülőit. A kétségbeesett szülők megtették a bejelentést a rendőrségnek.

— A propaganda leghatásosabb neme — a hirdetés. A zürichi pszichotechnikai intézet legutóbb vizsgálat tárgyává tette a hirdetés eredményeit. Nyolcezer embert, akik négy különböző svájci város öt üzletében vannak foglalkoztatva, hallgattak

az akáclevelelen, amit sipolás céljából szakitottam.

★

Megmondom, ma is, ha nem tátnak, megpróbálkozom egy-egy akáclevelel, hátha meg még a sipolás.

Rátapszom a számrá, szivom, fuvom, kinlódok vele, míg a levél ki nem szakad.

A levél kiszakad, a rózsza lehull élj bol-dogul.

VILÁGPOLITIKA

Lesz-e Keleten háború?

A távolkeleti helyzet egyáltalában nem tisztult. A háborús veszély percről-percre nő. Az United Press jelentése szerint a japán kormány teljes egészében visszautasította az oroszok ultimátumszerű jegyzékét. Japán minden felelősséget elhárított magától a keletkínai vasút szovjetországi alkalmazottainak lefegyverezésétől, mivel ezek az intézkedések kizárólag a mandzsuriai japán hatóságok rendelték el.

A moszkvai sajtó részletes jelentéseket közöl arról, hogy a japánok belső Mongóliában nagyszabású katonai előkészületeket tesznek. Japán repülők fényképfelvételeket készítettek számos mongóliai vidékről.

Japán ügynökök környékezik meg a papságot és arra akarják rábírní őket, hogy a lokosságot az oroszok ellen izgaszák.

Közben Mandzsuriaiban a rablóbandák tovább működnek.

Japán segítségével új életre keltették a fehérőrsz gárdát, amely Pastukin atamán és Kutakoff kozák hetman vezetése alatt áll.

A fehérőrsz gárda szoros összeköttetést tart fenn a mandzsuriai, illetve kínai csapatokkal. Az orosz lapok annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy az amerikai hadiflotta több hadihajójának a Csendes óceánra való megjelenése csökkenteni fogja a nyugtalanságot.

A párisi sajtó fokozódó izgalommal kíséri a távolkeleti helyzet kiéleződését. Az Intranzigant háborús veszélyről számol be és kiemeli azt a tényt, hogy a mandzsuriai katonai hatóságok állandóan toboroznak. Egyedül ez is elegendő okot ad az aggodalomra. A Journal szerint sem Japán, sem Oroszország nem készült még fel a háborúra. Különben is nem Oroszország és Japán az igazi ellenfelek, hanem az Amerikai Egyesült Államok néz farkasszemet Japánnal. Az igazi dráma Japán és Amerika flottarivalizálásában rejlik.

A baloldali sajtó éles támadásokat intéz Japán magatartása ellen, amelyet a háborúra való provokálásnak minősítenek. Az Excelsior véleménye szerint sem Japán, sem Oroszország nem gondolnak háborúra, amely ártana a szovjetországnak és megrendítené Japán helyzetét Kínában.

A Petit Parisien sem hiszi, hogy Moszkva vagy Tokió háborút tervezne, de rámutat arra a veszélyre, hogy Oroszországot most a népszövetségbe való belépés gondjai foglalkoztatják, Japánnak pedig a Csendes óceánra kell figyelnie.

A mostani pillanat tehát nem alkalmas arra, hogy háborút kezdjenek egymással.

Ugy Tokióban, mint Moszkvában csak mosolyognak az erélyeshangu diplomáciai lépéseken, mert tudják, hogy csak írott malasztok maradnak. Állítólag bizonyítékok vannak arra vonatkozólag, hogy a japánokat Berlinből heccelték.

Abban az esetben, ha valamelyik európai hatalom olyan éleshangú demarsot intézett volna egy másik európai országhoz, mint amilyen jegyzékét Tokió és Moszkva váltanak egymással, úgy ez magában is elégséges lett volna arra, hogy a löporoshordó a levegőbe repüljön.

A szocialista-kommunista egységfront nagyszabású tiltakozógyűlést rendezett a Távolkelet háborús veszélye miatt.

Élesen támadják Japán imperialista politikáját, amely könnyen háborút robbantathat ki.

A kínai kormány hivatalos sajtóirodájának jelentése szerint Tokió és London között az ázsiai érdekszféra megosztására vonatkozóan tárgyalások folynak. Anglia szabadkezet engedne Japánnak Észak-Kínában és Mongóliában, viszont Japán átengedné Délkínát és Középkinát az angol politikának.

Az Izvestia megcáfolja azokat a japán lapok által terjesztett híreket, mintha Kína és a Szovjet között Turkesztánra és Mongóliára vonatkozólag titkos szerződés jött volna létre.

A japán kormány meghatalmazottjai, a mandzsuriai helyzet feszültségére való tekintettel tanácskozást folytattak Csansin mandzsuriai hadügyminiszterrel. A mandzsuriai kormány bejegyzését adta ahhoz, hogy a japánok légi haderejük egy részét Dairenbe vezényeljék. Ugyanakkor a mandzsuriai kormány a keletkínai vasútvonal mentén elrendelte a katonai erők felemelését.

Hirohito külügyminiszter ma kihallgatáson fogadta a tokói német követet, a kivel háromnegyedórás megbeszélést tartott. A beszélgetés az általános politikai helyzet körül folyt.

Akárcsak az édesmamánál odahaza

Még ma sem tudni, hogy mennyi közpénzt kezeltek el Capséknál

Néhány nem egészen vigasztaló részlet abból, hogyan adminisztrálnak az állami erdők autonóm pénztáránál, Felsővisón

Felsővisó, szeptember 4.

Nem tudnak feletre napirendre térni az emberek.

Egész Máramarosnak a Caps a legfőbb gondja, buja és bánata. Egy egész megye siralmának állandó refrénje, melyre végül is mindig visszatérnek. Mert, ha nem volna itt a Caps, minden másképpen volna. Talán meg is lehetne élni, mert a fapiacokon konjunktúra van.

Igy nem lehet. A Caps élvon minden életlehetőséget. A Visó-völgyében, ahol mindenki fából él, megszünt az élet és ami a helyébe jött, az már csak vegetálás.

Te csak gyűjtsd adófizető, a Caps majd elmulatja

A munkabeosztás elve itt úgy érvényesül, mint egy futballmérkőzésen: huszonkét ember dolgozik, negyvenezer pedig nézi.

Máramarosban monopólium lett a fa. Csak a Caps dolgozik: termel és elad. A többiek, azok csak nézik, tétlenül és irigykedve, miközben adót fizetnek az államnak.

Mert az adót azt fizetni kell, akár van Caps, akár nincs. A Caps, az nem fizet adót, sem közpénzben, sem pedig házi-butorban vagy vánkosokban ellentétben

a polgárral.

A Caps nem fizet, csak ráfizet. Van miből. Birja az állam, mert a felelősséget erre a ráfizetésre az adófizető kénytelen átvállalni. Azé az adófizető, akinek a szájából éppen a Caps vette ki az utolsó falatot.

Milyen bámulatosan egyszerű ez az egész: az adófizető gyűjti, Capséknál pedig elmulatják.

Csak úgy éppen kíváncsiságból is jó volna egyszer tudni, hogy tulajdonképpen mennyit is mulatott el már a Caps a pénzünkben.

Még most sem tudják, mennyi pénz tűnt el

Az, hogy a felsővisói Capsnál loptak, csaltak, hamisítottak, sikkasztottak, pénzeket kezeltek el, már nem titok többé.

Erről hivatalos törvényszéki akták tanuskodnak. Büntető főtárgyalás volt az ügyben és elsőfokon ítéletet is hoztak benne.

Ebben a bűnügyben igazán nem az a fontos, hogy a szigeti törvényszék Krafcsik Ignác pénztárnokot másfél évre ítélte, Marin Ioan főmérnököt, az üzem vezetőjét pedig felmentette.

Sokkal lényegesebb az, hogy a tárgyalás során nyilvánvalóvá vált az, hogy itt a rendszer a bűnös.

Az ember első pillanatra el sem hiszi, hogy milyen kis vitsaft folyt a Capsék portáján.

Pedig egészen nyugodtan el lehet hinni. Szavahihető tanuk vallották eskü alatt. Például, hogy egyebet ne említsünk, a Capsnál nem volt rendes könyvtár, hogy ma már teljes képtelenség még csak megközelítőleg is megállapítani, hogy az elmúlt öt esztendő alatt hogyan bonyolították le az üzleteket.

Könyvszakértők, akik heteken kereszttel vizsgálták felül a könyvvitelt hosszú és fáradságos munka után, csak annyit tudtak kétségen felül leszögezni, hogy a pénztárból több mint egy félmillió lej hiányzik. Hogy honnan és mikortól ered a hiány, azt nem tudni és a könyvszakértők véleménye szerint nem is lehet megtudni soha. Éppen úgy, amint hogy az sincs kizárva, hogy az eddig megállapított hiányon kívül még milliók hiányzanak, csak ezeket a hiányokat gondosan elkendőzői a pontatlan könyvelés.

És kitűnik a vallomásokból az is, hogy az üzem irányítói úgy voltak a Capsnál, akárcsak az édesmamánál odahaza. Nem volt a drága gyermekek előtt semmi elzárva, csak szólni kellett, ha szükségük volt valamire. Hat ezer lej, nyolc, tíz, csak éppen szólni kellett, esetleg adtak egy bont és Náci, a Krafcsik Náci, aki a pénztárt kezelte, már hozta is tálcán az összeget.

Ha bont adtak róla, amit kivettek, akkor még rendben volt, de rendszeresen még ez sem maradt igazolásul. Csak úgy röpködtek az összegek, tíz, husz, negyven, ötvenezer lejek, telefonutasításra, szóbeli rendeletre, igazoló okmányok és könyvelés nélkül, bizalomra, becsületre, hozomra és eljelen megadomra, minden ellenőrzés és jóváhagyás nélkül.

Paná főmérnök, aki két évvel ezelőtt Marin Ioan elődje volt, azt vallotta, hogy az üzem vezetőjének joga van egyedül jóváhagyni bármely összeg kiutalását. Ő azonban mint pontos és lelkiismeretes ember sohasem utalt ki nagyobb összeget, mint amennyit a fizetésének háromszorosa kitett.

Kell-e ennél beszédesebb bizonyíték arra, hogy milyen kisdad játék megy itt végbe a közpénzekkel? Mert azt már igazán mellékesen jegyezzük meg, hogy Paná főmérnök ur, akit már több mint két éve helyeztek át, még mindig nem fizette meg a felvett „előlegeket” és a visszafizetésre még csak fel sem szólították. Vagy Marin mérnök ur, aki egy tizenhatezer lejes tételre vonatkozólag, amelyet a Caps egyik hitelintézőjétől behajtott, de nem fizette be a pénztárnál, azzal védekezett, hogy az összeget, tizenhat ropogós ezrest, a munkakabátja

zsebében felejtett. Hát édes istenkém, a szórakozottság csak nem bűn?

Szakemberek helyett szabóinas és kimustrált cirkuszember

Most pedig nézzük meg, hogy kik a mindenhatóknál ennél az üzemnél? Mérnökök vannak itt tucat számba. Legagyobb részük az iskola padjaiból kikerült tapasztalatlan fiatalok, akik felelősségteljes állásban vannak. Mérnökök könyvelnek, mérnökök kezelik a raktárt, általában az összes nem mérnöki munkát ők végzik. Ha jól összeadjuk, ennél az erdőtermelésnél több mérnök dolgozik,

Nyomorgó munkások és cserekereskedelem

A kedves könnyűvérűség és nemtörődöm bohémia, amivel a közpénzeket kezelik, sőt elkezeli, távolról sem nyilvánul meg a Caps munkásaival szemben. A kínai külön kívül talán sehol a világon nem kapni olyan olcsón munkát, mint Felsővisón, ahol diadalát üli a legsötétebb nyomor. A nyolcórás munkaidő itt egy olyan elképzelhetetlen álm, mint amilyen kétszáz évvel ezelőtt az óceánrepülés lehetett, azzal a különbséggel, hogy ez kétszáz év múlva sem fog valóra válni.

És itt van a sokat emlegetett Caps-konzum. Az éhhalál elől a Caps-hoz menekült visómenti kuli nem kap pénzt a munkájáért, hanem bont. Az elv az, hogy minek a munkásnak pénz, ha megkap mindent, amire szüksége van. De ez csak elv. A gyakorlat az, hogy a munkás azt kapja meg amije a konzumnak van és nem azt, amire neki van szüksége. És amit kap, azt lényegesen drágábban kapja. Ha kényeret kér, akkor csokoládét és rizst kap, amiről talán azt sem tudja, hogy mi is az. Még jó, hogy nem kandirozott déligyümölcsben kapják a fizetésüket.

A pénz, mint közvetítő eszköz megszünt létezni Capsék birodalmában. A munkás árut kap és áruval fizet. De ennél az újraéledt cserekereskedelemtől kétszer vágják mellbe: először a Caps, aki drágábban ad, másodsor a hitelezője, aki olcsóbban vesz.

Mihalache volt földmívelésügyi miniszter, a Caps keresztanyja, akit Máramarosban többet szídnak, mint akár-melyik más keresztanyát, talán még sem egészen így képzelte el az itteni román erdőmunkások megmentését.

„Kézzelfogható eredmények”

A felsővisói Caps több mint öt éves működése során a következő kézzelfogható eredményeket produkálta:

mint egy repülőgépgyárban. A fizetésük 6-8 ezer lej között váltakozik.

Vannak azonban olyanok is, akik nem mérnökök. A pénztáros, Krafcsik Ignác például erdőőr. Havi nyolcszáz lej a fizetése. Milliók fordulnak meg a kezén. Őszintén lehetne csodálkozni azon, ha a pénztárból nem hiányozna pénz.

A könyvelésnél és a raktárakban azonban van szabósegéd is, meg kimustrált cirkuszista.

Olyan is az egész, mint egy cirkusz. Még a saját rezsisben termelt fűrészpont sem hiányzik.

Kiderült, hogy jobb ha az állam csak állam marad és nem csap fel fakeskedőnek, mert ehhez nem ért.

Kiderült, hogy a Caps az üzletét rosszul vezeti és ennél fogva ráfizet.

Kiderült, az állam a saját polgárainak csínál leküzdhetetlen konkurenciát a Caps révén, elvonja előlük a kereseti lehetőséget, tehát csökkenti az adófizetők képességüket, tehát saját magának árt, mert kisebb az adójövedelme.

Kiderült, hogy ilyenformán a Caps az állam alatt vágja a fát.

Kiderült, hogy az erdőmunkások szociális helyzete sokkal kétségbeesettebb, mint ha magáncégek foglalkoztatnák őket.

Mindennek dacára még mindig a Caps az ur az állami erdőkben.

Hát hol vagyunk? Az erdőben?

Kelen György

Autókarambol öt súlyos sebesülttel

Bukarest, szeptember 4

Vasárnap éjszaka Baneasa és Otopeni között húzódó országúton két utasokkal telt, teljes sebességgel rohanó gépkocsi összeütközött és teljesen összetört.

A szerencsétlenséget az okozta, hogy

mindkét gépkocsi lámpái égtek és az erős fény pillanatra megvakította a vezetőket, akik már nem tudták kiléni egymás elől.

Az autóbalesetnek öt súlyosan sebesült áldozata van. Kettő közülük: Gross Lucia 22 éves urilány és testvére, Gross Ion rajzoló életveszélyes sebesüléseket szenvedtek.

Szeptember 8-ikán jelenik meg a B. L. és Népujság augusztusi

ajándékregénye.

Szerzője: HEVY ILONA, a B. L. marosvásárhelyi munkatársa Címe: „FABIÁN & COMP”. A mai ember éles és nyers tényképét adja ez az írásmű, amelynél bátrabb szavakkal asszonyi toll nem fedte még fel a mai ember vergődését

KÖZGAZDASÁG

Pénzügyminiszter ur, kérjük elolvasni a törvényt és törölni a szőlő forgalmi adóját!

Mikor a miniszteri rendelet ellenkezik a törvénnyel

Temesvár, szeptember 4.

A szőlősgazdák körében pánikszerű hírek hallatszanak. Forgalmi adót vetettek ki a szőlőre, ami eddig ismeretlen volt. A szőlő ára ugrik, 6 lejről fel a 10 lejes ár felé. Az érdekeltek tiltakozásra gondolnak, bár néhányan attól tartanak, hogy ebből még nagyobb baj kerekedik. Hátha eddig csak elfelejtették és most talán elkezdik utólagosan, évekre visszamenőleg kipróbálni belőlük a forgalmi adót, mint a szőlőből a mustot.

A pénzügyigazgatóságon Niculescu, a kivetési osztály pénzügyigazgatója, meglepetten válaszol a riportereknek:

— Igen, a szőlő tényleg adómentes...

Előkerül az 1934 áprilisi új forgalmi és fényüzési adótörvény, amely a forgalmi adó alól mentesített áruk között a 389. pontban világosan és félre nem mérhetően felsorolja a szőlőt is. Ezzel szemben előkerül a pénzügyminisztérium forgalmiadó osztályának 151.493 számú augusztus 24-iki körrendelete, amely szerint a termelőknek 2.40 százalékos forgalmi adót kell fizetniük az elárúzásra vitt szőlő után. A vasúti szállítmányokhoz pedig minden esetben csatolni kell a forgalmi adó lefizetését igazoló nyugtát.

A pénzügyigazgató, alárendelt tisztviselője s a riportert tanácstalanul állnak és forgatják a törvényt, meg a miniszteri rendeletet. Elolvassák többször, hátha „másfajta szőlőről” van szó, vagy isten tudja milyen magyarázatot lehet rá találni. De nincs. A dolog világos.

A törvény forgalmiadómentességet ír elő a szőlőre, a pénzügyminiszter pedig követi rá a forgalmi adót. A pénzügyminiszter nem ismeri és nem respektálja a törvényt!

A pénzügyigazgatóságon nyert értesülésünk szerint a rendelet végrehajtást is nyer, hiszen a miniszteri rendeletet nem lehet ignorálni. Hogy a temesvári pénzügyigazgató, vagy más pénzügyigazgatók — hiszen a rendelet valószínűleg országos — vesznek-e bátorságot maguknak külön jelentésben figyelmeztetni a minisztert tévedésére, azt nem tudhatjuk. Tehát ezután tisztelettel felkérjük a pénzügyminiszter urat, méltóztassék az 1934 áprilisi törvényt a forgalmi és fényüzési adóról áttanulmányozni és sürgősen visszavonni rendeletét!

A rendelkezés annál éreztetesebb, mert hiszen a szőlő nemcsak élelmiszer, hanem gyógyszer is: az orvosok számtalan gyomorbetegségre rendelnek szőlőkurát. Nem világos továbbá a rendelet gyakorlati végrehajtása. Megeshet, hogy a termelő, az adó lefizetése után, beviszi a városba a szőlőt — és nem sikerül eladnia. De az adót már leszurkolta!

De mindentől eltekintve, a fogyasztásra szánt szőlő megadóztatása törvényellenes és elvárjuk a rendelet sürgős megsemmisítését.

Különben nem az első eset lenne, hogy ilyen adórendeletet helytelenül vetnek ki és utána visszavonnak. Nemrégiben az arany és ezüst kicsinybeni termelőire ve-

tettek ki forgalmi adót, majd 4-5 nap múlva visszavonták, belátva, hogy tévedésről van szó.

SZARVASHIBA AZ ADÓ-TÖRVÉNYBEN!

S ha az ideai áprilisi forgalmi adótörvényről van szó, felhívjuk az illetékes körök figyelmét egy másik képtelenségre. Bizonyos cikkek megtalálhatók egy 15, mint a 10 százalékos forgalmi adó alá eső csoportban!

A 15 százalékos forgalmi adót viselő áruk között szerepelnek a 119 vámcikkely szerinti bórarak, bór-cigarettaárak, fényképrámák bóról, kéztáskák stb. A 10 százalékos adóval sújtott árucsoportban ugyanaz az árucsoport szerepel. Félreértés ki van zárva, az áruk megnevezése betűről betűre azonos és azonos a vámtarifaszám is. Ugyanazt az árut az egyes pénzügyigazgatóságok tetszés szerint adóztatják 10 vagy 15 százalékkal, hiszen a törvény két helyen szerepelteti. Hogyan fordulhat elő ilyen csodabogár egy áttanulmányozott és megszavazott törvényben?

Csakis úgy, hogy nálunk évente a törvények százait hevenyészik össze, amelyek közül több ellentmond egymásnak, vagy ugyanaz a törvény tartalmaz ellentmondó intézkedéseket, végül pedig — mint a forgalmi adóval megdrágított szőlő esetében — a miniszter sem véli fontosnak a törvény betartását.

Körműves Géza

Szeptember 15-re a növényolajgyárak felmondották a kartellszerződést

A bukaresti Zimmer-gyár már ki is lépett a kartellből

Bukarest, szeptember 4.

Egyik legutóbbi számunkban foglalkoztunk a belföldi olajgyárak kartelljében kibombant elégtelenségekkel és a szervezet válságával, amelyet a kartellenküli gyárak elszaporodása és éles konkurenciája idézett elő. A kartell élén álló vezetővállalatok minden erejükkel megfeszítették, hogy a már annyiszor fenyegető robbanást megakadályozzák és tárgyalásokat kezdtek az erdélyi, besszarábiai és bukovinai olajgyárakkal, hogy lépjenek be a kartellbe, illetve kössenek csendes megállapodást vele áruk és eladási feltételek tekintetében. A tárgyalások talán eredményre vezettek volna, ha a várható megegyezőzés nem jelentene a bennlevő vállalatokra komoly áldozatokat. A bukaresti Zimmer et Co.-gyár nem volt hajlandó ezeket az áldozatokat meghozni és ellenezte a sok újonnan alakult új növényolajüzemnek a kartellbe való felvételét. Emiatt a gyár szeptember elsejei hatállyal kilépett a kartellből.

Zimmerék kilépése óriási szenzációt keltett a piacon és beavatott körökben azonnal tudták, hogy ez a kartell végét jelenti. Erre a meggyőződésre jutottak a többi gyárak is, amelyek szeptember 15-re felmondották a kartellszerződést. Ha időközben nem sikerül az ellentéteket elsimítani, amire kevés kilátás van, szeptember 15-én megszűnik Románia egyik legerősebb ipari kartellje.

Az ecetgyárak meghiusították a „Margina-Resicai Falepároló” monopolisztikus terveit

Nem 72, hanem 52 lejes borszeszt fognak kapni az ecetgyárak
A monopol le akarja szállítani a borszesz átvételi árát

Bukarest, szeptember 4.

Részletesen foglalkoztunk a belföldi ecetgyárak és a Margina-Resicai Egyesült Falepároló Rt. közötti harccal, amely évek óta folyik már az ecetgyártás hegemoniájáért. Mint ismeretes, augusztus elsején a szeszmonopólium értesítette az ecetgyárakat, hogy ezentúl gabonaszesz helyett borszeszt kötelesek ecetnek feldolgozni és ezt a borszeszt literenként 72 lejért fognak kapni, míg a gabonaszeszt 52 lejért kapták. Az ecetgyárosok azonnal megmozdultak a létüket veszélyeztető rendelet visszavonása érdekében és sorozatos gyűléseken foglalkoztak a kérdéssel.

Slavescu pénzügyminiszter a múlt hét végén fogadta az ecetgyárosok küldöttségét, amely részletesen feltárta azt a lehetetlen helyzetet, hogy egy svájci érdekltség monopolisztikus érdekeinek a

kedvéért fel akarják áldozni Románia évtizedes ecetiparát, amely 150 gyárban közel 60.000 személynek ad egzisztenciát és azonkívül a kincstárnak is jelentős jövedelmet hajt, mert az ecetipar évente többszáz vagon gabonaszeszt vásárolt, amelyen a kincstár szépen keres, míg a borszeszre ráfizet. Rámutattak az ecetgyárosok még arra, hogy eredetileg, amikor első ízben volt szó arról, hogy borszeszt kell használniuk nyersanyagként, a borszeszt állapították meg részükre 52 lejes árárt és csak mert a monopolnak akkoriban nem volt borszesze, azért adott nekik gabonaszeszt 52 lejes árában. Következésképpen indokolatlan és jogtalan, hogy a monopol most 72 lej követel tőlük a borszeszt, csak azért, mert a Margina-Resicának, mint borszeszgyártóládonosnak, kevesebbe fog kerülni a

borszesz és így az ecetgyárakat tönkretetheti. Különben az ecetgyárak augusztus elseje óta nem dolgoznak, mert képtelenek 72 lejes nyersanyag mellett megtalálni a számításiakat.

A pénzügyminiszter magáévá tette az ecetgyárosok álláspontját és hozzájárulását adta, hogy a borszeszt is 52 lejért kapják az ecetgyárosok. Ezzel a döntéssel a Margina-Resica egyeduralmi törekvései ismét kudarcot vallottak. De az ecetgyárak azt mondják, hogy még az 52 lejes borszesz is túldrága. A drága nyersanyag kényszerítette a legtöbb ecetgyárat, hogy már régebben leálljon. S az 52 lejes borszeszár annál indokolatlanabb, mert az idén rendkívül gazdag szőlőtermés lesz, nyilvánvaló tehát, hogy a borszesz ára is olcsóbb kell legyen.

A szeszmonopólium egyébként már komolyan tanulmányozza a borszeszárak leszállításának a kérdését. Egyrészt a borszeszt ma a monopólium drágábban veszi, mint amennyiért eladja és így tekintélyes összegeket ráfizet, holott jövedelem többletre volna szüksége (a monopol szeptember elsején is 36 vagon borszeszt kellett átvenni). Másrészt pedig a várhatóan gazdag szőlőtermés is indokolta teszi a borszeszárak mérséklését. Már folytak is a tárgyalások ebben az irányban a borszeszgyárakkal, amelyek azonban hallani sem akarnak a borszesz árának leszállításáról és ugyancsak szombatn küldöttségileg interveniáltak Slavescu pénzügyminiszternél a monopol terveinek megakadályozása érdekében.

Az I. G. Farbenindustrie csődöt kért a bukaresti „Venus” selyemgyár ellen

Bukarest, szeptember 4.

A belföldi selyempiacon élénk érdeklődés tárgyát képezi az a csödkérés, melyet a német vegyipari tröszt, az I. G. Farbenindustrie adott be az ilfovi törvényeszen a bukaresti „Venus” selyemgyár ellen. A német világceg azon a címen kéri a csöd elrejelését, hogy a selyemgyár beszüntette a fizetéseket.

A piacon nem tartják kizártnak, hogy a csödkérés csak presszió akar lenni a Farbenindustrie részéről és lehetséges, hogy a bíróság a kérést elutasítja. Mindenesetre selyempipari körökben élénk érdeklődéssel tekintenek az október 9-re kiűzött tárgyalás elé.

Vegyenek timisoaral

mentő sorsjegyeket

győzemény 250.000 lej azonkívül 100 ezer, 50 ezer, 25 ezer, 10 ezer, 5 ezer és számos kisebb nyeremény húzás 1934 szeptember 9-én. — Egy sorsjegy ára 50 lej. — Sorsjegyek a „Salvarea”-nál s a trafikokban. Vidékre csak az összeg előzetes beküldése ellenében küldünk sorsjegyet.

Válasz egy kioktatásra

Brassó, szeptember 4.

Az Erdélyi Lapok 181-ik számában Dániel Antal, a fentnevezett lap szerint a „magyar ifjuság vezéralakja” cikket közzél, melyben válaszol egy teljesen brassói vonatkozású írásomra. Mivelhogy az az írás a B. L.-nak csak helyi számaiban jelent meg, kénytelen vagyok az Erdélyi Lapok támadása után az erdélyi közvéleménnyel is ismertetni néhány szóban azt az eseményt, mely ekkora mű-felháborodást váltott ki Dániel Antaltól. Ezelőtt néhány héttel öngyilkosságot követett el egy harmincéves fiatalember, akinek valami elszámolási differenciái voltak, de aki nem csupán csak ezért röpitett golyót a fejébe, hanem sokkal súlyosabb és mélyebb belső bajokért. Ezekről e sorok írójának véletlenül tudomása volt s pusztán az emberi igazságszolgáltatás kedvéért egy cikkben tiltakoztam az ellen, hogy az illetőt egyszerűen mint sikkasztót könyveljük el. Cikkemben kifejtettem, hogy azt az ifjút nagyrészt olyan okok készítették tettének végrehajtására, amelyek kisebb-nagyobb mértékben valamennyi fiatalember lelkében ott szunnyadnak s a melyek minduntalan egy-egy tragédiába sodorják a fiatal életeteket. Erre a jelenlétre mutattam rá s egyúttal utaltam az ifjuság mai súlyos helyzetére, mely sok tekintetben valóban kétségbeesítő. Ezzel az ügy el is lett volna intézve, ha Dániel Antal belenyugodott volna. De ő nem nyugodott bele, mindenképpen megakartá védeni a magyar ifjuság becsületét s miután cikkének elhelyezése a Brassói Lapoknál nem sikerült, bekopogtatott az Erdélyi Lapok szerkesztőségénél, ahol cikket — anélkül, hogy előre informálódtak volna Dániel Antal személye felől — nagy örömmel leadták, mint különvéleményt. A különvéleményeknek pedig az a titkuk, hogy nagyon súlyos igazságot kell adjanak egy nagyon súlyos ember szájából, mert ha nem a különvélemény visszahull arra, aki bejelenti. Így járt szegény Dániel Antal is, a brassói ifjusági magyar párt volt elnöke, aki már azért nem elnök többé, mert szintén „adminisztrációs differenciái” voltak a párttal. Az Erdélyi Lapok kioktatását a dolgok alaposabb átgondolása után talán mindenkitől elfogadom, legyen annak a cikknek a szerzője Pityi Palkó, vagy Babszem Jankó, csak éppen Dániel Antaltól nem. Mert a Dániel Antal-féle alakok lehet, hogy optimista szemmel néznek a jövő elé: hiszen, ha nem csurran cseppen s igazán nem csinálnak a dolgokból akkora lelkiismereti kérdést, hogy némely tettüknek következményeit olyan vaslogikával vállalnák, mint ahogy azt — látszólag — szegény megboldogult Szász Béla tette.

Ime az én különvéleményem Dániel Antallal szemben.

Ami cikkének többi részét illeti, arra nem válaszolok, mert sem az Erdélyi Lapokkal, mégkevésbé Dániel Antallal nem vitatkozom. Csúpn arra szeretném felhívni a hivatalos katolikus lap vezetését, hogy máskor informálódják előbb alaposabban cikkíróinak személye felől s effajta denunciatív írásokat ne adogasson le olyan könnyelműen. Felettes hatóságaim ugyan teljesen tisztában vannak intencióikkal, — hiszen Makkai püspököt is nem egyszer „sátáni püspöknek” titulálták, — de higgye el az Erdélyi Lapok, hogy ily könnyelmű cikkekkal egyáltalán nem viszik előbbre az egyetemes magyarság sorsát.

Dánér Lajos dr.,
református lelkész

Gyulafehérvárra és Temesvárra is ellátogatnak a „szovátisták“

Tatarescut Belgrádban fogadja Sándor szerb király

Angelescu rosszhiszeműséggel vádolja az iskolapolitikája ellen tiltakozó kisebbségi sajtót

Bukarest, szeptember 4. A Dumitrescu tábornok és társai ügyének kivizsgálására kirendelt Grozeanu és Motas tábornok-ügyészek ma délután a hadbírószágon letették a szokásos esküt az első szekció teljes tanácsa előtt.

Dumitrescu tábornokot holnap idézik be kihallgatásra.

A Curentul szerint a csendőrségi panama-ügy három vádlottját kihallgatásuk után, a vizsgálat érdekében, azonnal őrizetbe veszik.

Maniu Gyulafehérváron válaszol Tatarescunak

A fővárosi lapok közlik Maniu nyilatkozatát, melyet Kolozsváron tett a bukaresti lapok tudósítói előtt. A volt miniszterelnök ezeket mondotta:

— A fehérmegyei tagozat meghívására e hónap közepén, valószínűleg 15-én, Gyulafehérvárra megyek.

Ezalkalommal, politikai expozé keretében, válaszolni fogok Tatarescu miniszterelnök ig-jui beszédére.

Maniu kijelentette, hogy nézete szerint sem a liberális párt, sem pedig a kormány nem lesz képes megoldani az időszerű gazdasági problémákat. A restabilizáció kérdéséről így nyilatkozott:

— Amennyiben a nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottsága a restabilizáció mellett foglal állást, a kormánynak minden ellentétes irányú erőlködése hiábavaló lesz. Az ország gazdasági és társadalmi kérdéseinek megoldása a nemzeti parasztpárt kezében van, a liberális párt etekintében rég elvesztette hajdani befolyását és pozícióját.

Maniu Kolozsvárról Badacsonyba utazott. Amint már megírtuk: itt fogadja a szovátai küldöttséget.

Vajda hívei ellenakcióra készülnek

Szovátán a megválasztott ellenőrző bizottság folytatólagos üléseken dolgozza ki a szovátisták munkatervét. A mozgalom vezetői közül jelenleg Pop Jonel, Ghița Pop, Deleanu Viktor, Moldovan Valer, Popa Agoston és Boila Zakariás tartózkodnak a fűrdőhelyen. Elhatározták, hogy szeptember közepén Gyulafehérvárra hívnak össze értekezletet, (valószínűleg erre célzott Maniu is fenti nyilatkozatában. Szerk.), innen Temesvárra mennek, ahol népgyűlés keretében szándékoznak népszerűsíteni Maniu programját.

A Dimineata szerint Maniu hívei éles harcot kezdenek a cenzura ellen.

A szovátai gyűlésen röpcédulák formájában osztogatták Maniu teljes szövegű banketti beszédét

A jelek arra mutatnak, hogy a Maniu tábor mozgólódásaival szemben nem marad tétlen a Vajda-csoport sem. Tegnap Sárpatokon bizalmas megbeszélést tartott Vajda Sándor szűkebb vezérkara, a melyen Voicu Nifescu, Mirto Eduard, Haticgan Emil, Tilea Viorel, Serban Mihály és Maniellkész vettek részt. Letárgyalták a szovátai határozatok Vajda személyével kapcsolatos pontjait és megállapodtak abban, hogy a Vajda-csoport milyen magatartást tanúsítson a végrehajtóbizottság szeptember 9-iki ülésén.

A Curentul úgy tudja, hogy Mihaila megbízásából Madgeru fel fogja keresni úgy Maniut, mint Vajda Sándort és továbbítja a pártvezér kérését, hogy a végrehajtóbizottság ülésén mindketten okvetlenül vegyenek részt.

A párt végrehajtóbizottságának vasárnapi ülése egyébként igen jelentősnek ígérkezik. Nemcsak a belső ügyekről fognak dönteni ugyanis ezalkalommal, hanem válaszolnak a liberális pártnak is az elhangzott támadásokra, amit előreláthatólag erőlyes kormánybuktató kampány fog követni.

Egyes kormányhoz közelálló lapok abban látják a szeptember 9-iki bizottsági ülés fontosságát, hogy a pártvezetőség ekkor tárgyalja a Maniu-gárdák kérdését is, melyeket előreláthatóan fel fognak oszlatni s így Maniut nyílt színváltásra készítik: hajlandó-e magát a

pártvezetőség rendelkezéseinek alávetni, vagy külön uton, a párt keretein kívül szándékszik programját népszerűsíteni.

Udvariassági jellege van Tatarescu belgrádi útjának

Fővárosi jelentéseink szerint Tatarescu külföldi útja úgy módosult, hogy a miniszterelnök nem Bledbe utazik, a hogy eredetileg tervezte, hanem Belgrádba. Tatarescu elutazása előtt kijelentette, hogy látogatásának tisztán udvariassági jellege van és nem áll kapcsolatban semmilyen európai, vagy más nemzetközi problémával.

Guranescu Románia belgrádi követe tegnap este közölte a miniszterelnökkel a belgrádi látogatás részletes programját.

Egyes politikai körök tudni vélik, hogy Tatarescu visszatérése után megtörténik a kabinet újjászervezése. Négy miniszteri tárca cserél gazdát, ezenkívül több alminiszter mond le, akiknek

helyét a liberális fiatalok vezetőivel fogják betölteni. A „leépítésre“ itélt miniszterek már állítólag el is juttatták lemondásukat a miniszterelnökhöz.

A Viitorul „korlátlan szabadságot“ ígér a kisebbségeknek

Figyelemreméltó cikket közöl a Viitorul a kisebbségi tanárok és tanítók nyelvvizsgájával, illetve Angelescu miniszter temesvári kijelentésével kapcsolatban. A kormány felhivatalosa zokon veszi, hogy az erdélyi magyar lapok nem vették készpénznek a Bánság fővárosában elhangzott „megnyugtató“ szövegeket és rosszhiszeműséggel vádolja a kisebbségi sajtót, mely a miniszteri nyilatkozat után sem hallgatja el aggodalmát.

— Megnyugtadjuk őket — így folytatja a Viitorul. A kormány egyetlen iskolát sem fog bezárni, sőt a legteljesebb szabadságot fogja biztosítani a vélemények nyilvánítása és a kisebbségi közoktatás terén. Ezt a szabadságot, mely itt-ott felháborító módon szabadságot

öltött, eddig sem korlátozta senki. Am ettől a minden határon túlmenő túljelmeségtől a tanérok nyelvvizsgája ellen elhangzott tiltakozásokig nagy távolság van és meg nem engedhető merészség.

— Ugyanez a helyzet a kisebbségi nemzetiségű közalkalmazottakkal is, akik 16 év alatt csak azért nem tanultak meg románul, mert nem akartak.

— A kisebbségeknek a legteljesebb szabadságot biztosítjuk azzal az elengedhetetlen feltétellel, hogy hű állampolgárai legyenek az országnak és tiszteljék a román államot.

Cikke végén megkérdi a Viitorul, hogy hány magyarnyelvű lap jelent meg Erdélyben és a Bánságban? Megállapításait azzal zárja, hogy a világon sehol sincs olyan jó dolga a kisebbségeknek, mint Romániában.

A felhivatalos cikket nyilván Angelescu miniszter inspirálta.

Az Universul titokzatos házkutatásokról és letartóztatásokról ír

Az Universul hétfőn megjelent számában a következő közleményt hozza:

A sziguranca és a katonai ügyészség megbízottai szombat éjszaka számos letartóztatást eszközölt és több személyi letartóztatott. A nyomozás érdekében a sajtó számára semmiféle tájékoztató közlést nem adtak ki.

Az Universul jelentéktelennek látszó hírekből öt sort törölt a cenzura. Bukarestben azt hiszik, hogy az ügynek politikai háttere van, a közvélemény éppen ezért nagy érdeklődéssel várja a fejleményeket.

Ujabb jelentéseink szerint mindössze két letartóztatás történt. A letartóztatottak neveit nem közölték a sajtóval.

Ujabb puccskísérlet Görögországban

Athén, szeptember 4.

Az athéni légi elhárító utagek altisztségeinek egyik csoportja vasárnapról hétfőre virradó éjszaka puccsot kísérelt meg. A legénységet fegyverekkel látták el, majd gépkocsikba akarták ültetni őket, hogy megszállják a görög főváros középületeit.

A legénység azonban megtagadta az engedelmességet,

mire a lázadást megszervező altisztek behatoltak az ezredirodába, feltörték a pénztárt és a magukhoz vett pénzzel elmenekültek. A katonai és polgári hatóságok szigorú intézkedéseket fogantatosítottak kézrekerítésükre.

Borzalmas vasúti szerencsétlenség egy regáli állomáson

Galac, szeptember 4.

Megrendítő halálos szerencsétlenség történt vasárnap este a Galac közelében levő Ivesti-állomáson.

Moglescu Herscu gabonakereskedő, aki fiával együtt egy túlsúlyos harmadosztályú vasúti kocsit lépcsőjén utazott, abban a pillanatban, amikor a vonat kiindult

Ivesti állomásról,

megcsuszott és magával rántva mellette álló 17 éves fiát, a párhuzamosan haladó sínpárra, egy ellenkező irányból robogó gyorsvonat elé zuhant.

A még teljes sebességgel rohanó vonat darabokra tépte Moglescu fiát, a gabonakereskedőt életveszélyesen megsebesítette.

LEGUJABB

TATARESCU TAVOLLETÉBEN

a miniszterelnöki teendőket Angelescu dr. közoktatásügyi miniszter látja el.

TITULESCU ÉS BARTHOÜ

párisi tárgyalásaik során — amint az Excel-sior írja — megállapodtak abban a taktikában, melynek segítségével elkerülhető lesz a genfi népszövetségi tanácsülés válsága. Genfben, újabb jelentések szerint, a következő kérdések kerülnek napirendre: 1. Ausztria helyzete. 2. A Dunai kérdés. 3. A Saar-kérdés. 4. A keleti egyezmény kérdése. 5. Szovjetországnak belépése a Népszövetségbe. 6. Szovjetországnak állandó tanácsnoksága.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Barthou és Titulescu ezeken a kérdéseken kívül más európai problémákat is megvitattak, így a keleti Locarno és a földközítengeri paktum ügyét is, melyek, a párisi lap véleménye szerint, csak Franciaország, Olaszország és a kisanant részvételével oldhatók meg.

MOSZKVAI JELENTÉS SZERINT

Tomaniakov helyettes külügyi népbiztos vasárnap újabb tiltakozó jegyzéket nyújtott át a moszkvai japán nagykövetnek, a keletkínai vasútvonal ügyében. A jegyzék szerint a hatóságok több letartóztatott utast szisztematikus kínzásnak vetettek alá, csak hogy a Szovjetre kedvezőtlen vallomást esikarjanak ki belőlük.

AZ AMERIKAI NAGY SZTRAJK

első napja aránylag nyugalomban telt el. Több helyen jelentéktelen összetűzés volt a munkásság és a karhatalom között. A zavargásoknak nincs sebesültje.

A BUKARESTI TŐZSDE-ZÁRLAT

ÉRTÉKTŐZSDE

Adóbón 41 és egynegyed—41 és fél. Stabilitási kötvény 40 és háromnegyed. Kisajátítási kötvény 41 és ötnyelcad. Banca Naționala 5200. Banca Ramâneasca 300—319. Creditul Minier 267—268. Mica 1235—1240. Resica 428. A Banca Naționala az angol font kurzusát 500—490 lejben állapította meg.

GABONATŐZSDE

Buza 80 kilós 510, 78 kilós 510, 77 kilós 520 januári szállításra, 76 kilós 490, 75 kilós 475, 73 kilós 465, mind ab Bukarest. Zab 48—50 kilós 340, 42 kilós 305, köles 380—395, ab drnai állomás. A gabonatózsde mai forgalma: 61 és fél vagon buza, 6 vagon zab, 6 vagon köles. A buzaüzlet különösen élénk volt ma.

Diákbálból a halálba

Bukarest, szeptember 4.

Hétfőn reggel 7 órakor Lunguleti dűmbövítmegyei község határában, Bukaresttől negyven kilométernyire, egy diákbálról hazatérő, diákokkal telezsúfolt autóbussz az ut egyik veszélyes kanyarulatánál fának rohant, felfordult és összetört. A szerencsétlenség során hat diák rendkívül súlyosan megsebesült. A súlyosan sebesültek egyike kórházba szállítása közben meghalt. A többi állapota is reménytelen.

Hó pusztította el az északolaszországi szőlőtermést

Páris, szeptember 4.

A levegő nagyfokú lehűlése következtében a savoyai hegyekben hó esett az elmúlt éjszaka. Római jelentés szerint Felsőolaszországban is lehullott az első hó. A trienti hegyeket 1500 méteren felül vastag hótakaró fedi. Monteraton 250 ezer mássa szőlő pusztult el. A kár meghaladja a 15 millió lírát.

Rablőgyilkosság Lugoson

Lugos, szeptember 4.

Hátborzongató kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság történt Lugoson, a Ienautca 28 szám alatti házban. Blaj Elena 77 éves, vagyonos hírében álló öregasszonyt reggel holtan találták ágyában. A vizsgálát megállapította, hogy a buzgó baptista asszonyt, akinek jobb halántékán mély sem tátongott, valamilyen éles tárggyal ütötték agyon. A szobában dülakodás jelei láthatók. Az elvetemült gyilkos a szobában mindent felkutatótt. A szekrény tartalmát a földre dobálta, de pénzt valószínűleg nem talált. Helyette az adóseleleveleket vitte magával, amiből a rendőrség arra következtet, hogy a gyilkosságot az öregasszony egyik adósa követto el. A rendőrség a nyomozást erőlyesen folytatja és már több gyanus egyént őrizetbe is vett.

LEGUJABB SPORT

A budapesti magyar—jugoszláv Davis Cup-öt a jugoszlávok nyerték meg 3:2 arányban.

SPORT

Befejeződött a Balkán-olimpia:

Görögország első,
Románia harmadik

Gál negyedik helyen végzett a marathomban — Manea második 1500-on, Bíró harmadik a rudgrásban — „A görögök és jugoszlávok európai színvonalu eredményeivel nem tudunk lépést tartani“

Athén, szeptember 4.

A Balkán Olimpia küzdelmei lezárulnak. A görög atléták visszavonulási szándékát sikerült megváltoztatni: mégis versenyeztek és győztek is több európai színvonalu eredménnyel. Románia versenyzői — tartalékos csapatukkal — egyetlen győzelmet sem arattak. Gál, a kétszeres Balkán marathombajnok csak negyedik lett. Ez a verseny — Románia pontszám-ban alaposan lemaradt harmadik helyével — végleg bebizonyította, hogy a görög és jugoszláv atlétika szédületes iramu fejlődésével nem tudunk lépést tartani.

A részletes eredmények:

200 m: 1. Kovacici jugoszláv 23 mp. 2. Sechelarides görög 23.1 mp. 3. Frangudis görög 23.2 mp. 4. Kovács román 23.3 mp. 5. Bauer jugoszláv. 6. Novakov bulgár.

400 méter: 1. Nikhási jugoszláv 51.5 mp. 2. Passi görög 51.6 mp. 3. Bancia jugoszláv 51.8 mp. 4. Jordache román. 5. Potupulos görög. 6. Novakov bulgár.

1500 m.: 1. Georgacopulos görög 4 p. 10.8 mp. Balkán rekord! 2. Manea román 4 p. 12.2 mp. 3. Krebs jugoszláv 4 p. 12.2 mp. 4. Sucalas görög. 5. Gorsek jugoszláv. 6. Tekov bulgár.

5000 méter: 1. Krebs jugoszláv 16 p. 0.28 mp. 2. Puhals görög 16 p. 0.28 mp. 3. Bruckner 16 p. 0.5 mp. 4. Teodoridis görög 16 p. 15.9 mp. 5. Theocaridis török. 6. Camarescu román. Manea nem indult.

110 gát: 1. Mantikas görög 14.8 mp. Balkán rekord! 2. Ivanovici jugoszláv 15 mp., jugoszláv rekord. 3. Sidas görög. 4. Sterian román. 5. Szadak török. 6. Buratovici jugoszláv.

400 gát: 1. Martikas görög 55.6 mp. Balkán rekord! 2. Skaidas görög 57.7 mp. 3. Tofanovici jugoszláv 57.8 mp. 4. Ivanovici jugoszláv 5. Gogo albán. 6. Puhala román 59 mp. Román rekord! (Régi: Puhala 59.2 mp.)

Távolugrás: 1. Kállai jugoszláv 685 cm. 2. Iranailis görög 677 cm. 3. Buratovici jugoszláv 671 cm. 4. Palerakis román 665. 5. Jones román 664. 6. Schmidt 644 cm.

Hármasugrás: 1. Pachetatis görög 15.13 m. 2. Misicki jugoszláv 13.74 m. 3. Mioevici jugoszláv 13.66 m. 4. Pulios görög 13.56 m.

Rudgrás: 1. Doiesoff bulgár 3.90 m. 2. Andreopoulos görög 3.60 m. 3. Bíró dr. román 3.50 m. 4. Kabaos görög 3.50 cm.

Súlydobás: 1. Kovacevici 13.65 m. 2. dr. Norancici jugoszláv 13.10 m. 3. Hirzan török 13.09 m. 4. Fritz román 13.05 m. 5. Veisy török 13.04 m. 6. Syllas 13 m.

Kalapácsvetés: 1. Stepisnic jugoszláv 48.99 m. Balkán rekord! 2. Petropulos görög. 3. Golic jugoszláv. 4. Dumitropulos görög. 5. Fritz román 30.19 m. 6. Irfan török.

Görög diszkoszvetés: 1. Syllas görög 40.10 m.

Marathon: 1. Ciriakides görög 2 óra 49 p. 32 mp. Balkán rekord! 2. Sporn jugoszláv 2 óra 58 p. 19 mp. 3. Starman jugoszláv 2 óra 59 p. 58 mp. 4. Gál román 3 óra 05 p. 37 mp. 5. Zingarov bulgár 3 óra 10 p. 07 mp.

Balkán staféta (800—400—200—100): 1. Görögország 3 p. 23.8 mp. 2. Jugoszlávia 3 p. 30 mp. 3. Románia 3 p. 31 mp. 4. Bulgária. 5. Törökország. 6. Albánia.

4x100 staféta: 1. Görögország 49.6 mp. 2. Jugoszlávia 44.2 mp. 3. Románia 44.8 mp. 4. Törökország. 5. Bulgária. 6. Albánia.

VÉGEREDMÉNYBEN

1 Görögország 164 pont. 2. Jugoszlávia 155 pont. 3. Románia 62 pont. 4. Bulgária 33 pont. 5. Törökország 32 pont. 6. Albánia 7 pont.

A svédek a németeket, a csehek az osztrákokat győzték le

STOCKHOLM

Svédország 101 és egyharmad—Németország 100 és kétharmad.

BUDWEISS

Csehszlovákia—Ausztria 69:61.

AZONKIVÜL

26.186 KÜLÖNBÖZŐ NAGYSÁGU NYEREMÉNYEK

Ezt nyújtja Önnek az ÁLLAMI SORSJÁTÉK
AUGUSZTUS 28-TOL SZEPTEMBER 26-IG,
az 5. OSZTÁLY HUZÁSA ALKALMÁVAL

Vásároljon még ma sorsjegyeket,
hogy ezt az egyedülálló alkalmat szerencséje kiprobálására ne mulassza el!

A ROMÁN OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Telefoni II-54.

Postai megrendeléseket teljes diszkréció mellett azonnal teljesít, a

Telefoni II-54.

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

Már 625 lej ellenében milliomos lehet. Vegyen tehát osztálysorsjegyet

„FORTUNA“

(Enkelhardt Sándor) főelárúsnál,

Brassó, Weiss Mihály-utca 5 szám.

Start!

— a labdarugás őszi szezonjában:

Megkezdődött a Nemzeti Bajnokság — Román Kupa mérkőzések időmege — A brassói CFR a vasutas bajnok — Nagyváradon, Temesvárt és Budapesien elmosta az eső a futballmeccseket

A első teljes üzemű őszi futballvasárnap! Megkezdődött a Nemzeti Bajnokság... Román Kupa mérkőzések... vasutas bajnokság döntője... barátságos találkozók... a nyári szünet esendje után az őszi szezon lendülete érződik már!.. Jelentéseink a következők erről a napról:

Nemzeti Bajnokság

Unirea Tricolor—Gloria
CFR 2:2 (2:2)

Arad, szeptember 3

Nagy eső áztatta fel a pályát és — mosta el a szép játékot. A góllövők: 7. perc Sucitulescu öngól. 0:1, 17. Seifert egyenlített 1:1, 21. Calaras 2:1, 28. Dobra egyenlített.

A második félidőben a sáros, pocsolyás pályán mindkét csapat félgözzel játszik, inkább testi épségükre vigyáznak a játékosok.

Ripensia—Juventus
3:0 (1:0)

Bukarest, szeptember 4.

A Ripensia biztosan győzött, bár a nagy szél mindkét csapat játékát erősen befolyásolta. Az első félidőben a Juventus is több gólveszélyt rejtő támadást

vezet.

A 40. percben Bindea, lefutás után bead és Schwartz bevágja, 1:0.
A második félidőben döntő fölénybe kerül a Ripensia.

A 21. percben Dobay kornerét Creteanu kapus beejti 2:0, a 43. percben Ciolac 25 méteres szabadrugása a felső sarokban köt ki 3:0.

Nagyváradon és Temesvárt a nagy esőzés miatt az összes kitűzött mérkőzések elmaradtak.

Barátságos mérkőzések

BUKAREST

BMTE—Sportul Muncitoresc 3:2 (2:1). Szép játék. Első félidő egyenlő ellenfelek küzdelme, a második félidőben a brassóiak fölénybe kerülnek. A brassói csapat góljait Farkas, Csipő és Bakó szereztek.

KÉZDIVASÁRHELY

Astra Brassó—KSE 1:1 (1:0). Neagu segésvári bíró nem jelent meg, a mérkőzést a Román Kupa mérkőzést, így barátságos jelleggel játszották le. Az Astráét

Tudor, a KSE gólját Negustor lövi.

ZERNEST

Ivria—Bársa 2:2 (0:0) A Bársa 11-essel egyenlített.

ARAD

AAC—Transsylvania 2:1 (1:1).

GYULAFEHÉRVAR

Romania—Unirea 3:2 (1:1).

BOTFALU

Izvorul Hosszúfalu—Botfalusi Cukorgyári SK 4:2 (3:2). Meglepetés.

Szemre szép, de gólokban vérszegény játék — botránnyal a végén:
Venus Brasovia 3:0 (0:0)

Brassó, szeptember 4

Románia bajnoksapatának brassói játékát nagy érdeklődés várta. Szemre szép, technikás, nagyszerű összjátékkal fűszerezett játékot mutatott ugyan a Venus, de éppen híres gólképességét nem csillogtatta. A Brasovia lelkesen és helyenként

meglepően jól küzdött.

Az első félidő lanyhább irammal, gól nélkül végződött. A második félidőben erősít a Venus. Az 5-ik percben Motoroiu beadását Stanciu üres kapuba helyezi, a kifutó kapus mellett. 1:0. Öt perc múlva Petea Valcov kiszökik, 25 méterről félmagas, védhető lövéssel: 2:0. Az utolsó gól a 30-ik percben esik. Motoroiu beadását Stanciu 10 méterről védhetetlenül helyezi hálóba.

A mérkőzést három perccel hamarabb fújta le Lungu bíró. Volodea Valcov fejbérugta a leeső Baloghót, mire az rögtön elégtételt vesz. A pályára bement Eladescu ügyvéd, a Venus alelnöke és megsérti a bírót, aki a mérkőzést lefújta.
Gloria—Brasovia kombinált 2:2 (1:1).

A brassói CFR — Románia vasutas bajnoka

Konstanca, szeptember 4.

Románia vasutasbajnokságának döntőjét Konstanca tartották meg. A brassói CFR győzött és ezzel erre az évre megszerezte Románia vasutasbajnok csapata címet.

SZOMBATON

ACFR Brassó—CFR Konstanca 4:0 (0:0). A konstancai csapat csak az első félidőben állott ellen. A góllövők: Hecht (5. perc), Tampa (23), Vaida II. (29.), Berta (41.).

CFR Piski—CFR Bukarest 4:1 (3:0). Meglepetés. A bukarestiek csapata nem volt egységes. A gyors piski csapat három gólt lőtt az első félidőben és ellenfele ezt az előnyt már nem tudta behozni. Góllövők: Szabó (12.), Pascu (30.), Nikoli (33.), Pál (második félidő 1. perc), majd Barbu 11-essel szépít.

VASÁRNAP

ACFR Brassó—CFR Piski 2:1 (0:1). Heves küzdelem. Pál lövi a vezető gólt. Ströck III. egyenlített. Csányi szerzi meg a győzelmet.

Román Kupa

IAR—Victoria Plojest 5:0 (1:0). Spirea 3, Hăncuț, Jakóczy a góllövők. Az IAR biztos fölényrel győzött.

Kerámia—KAC 3:2 (1:0). Fischmann 2, Biró, illetve Coroiu és Tulogdy a szépiramu mérkőzés góllövői.

RMTE—Electrica 4:0 (2:0).

Spárta—Szebeni MTE 4:2 (1:1). Harminc perces meghosszabbítás után győzött a Spárta.

ZsSE—Kadima 2:1 (0:0).

DICSŐSZENTMARTON
Dacia—MSE 5:3 (3:2).

BUKAREST
Carmen—Repülők 5:2 (2:1).
Telefon—STB 2:1 (2:0).
Coltea—Taifun 3:1 (2:0).

SZATMÁR
Törökvs—Makkabea Nagyvárád 2:0 (0:0). Csuszós talaj. Erősebb fizikumú szatmáriak könnyen győztek Sándor góljaival.

NAGYKAROLY
Victoria—Barkochba 4:3 (0:1). A szatmáriak a második félidő közepéig 3:0-ra vezettek, amikor a nagykarolyi csapat nemcsak kiegyenlített, de a győzelmet is megszerezte.

NAGYBANYA
Phönix—Máramarosszigeti SE 5:1 (1:0).

NEMZETKÖZI MÉRKŐZÉS LUGOSON
Vulturii Textila—ZsAK Szabadka 1:1 (1:0).

Bajnoki mérkőzések

BRASSÓ
Victoria—Spárta 6:0 (1:0). Az elsőosztály ujonca a Spárta csak egy félidőig tudott ellenállni a Victoria iramának a brassói kerület elsőosztályu bajnoki mérkőzésén. Góllövők: Tankó, Zikeli (2), Benedek II. (2), Balázs.

Vulturii—Cercetas 2:0 (1:0). II. osztályu bajnoki.

Victoria Spárta 6:1 (4:1). Ifjúsági bajnoki.

Elmosta az eső a budapesti mérkőzéseket

—csak a vidéki profimeccseket tudták megtartani, a következő eredménnyel:

KAPOSVÁR
III. kerület—Somogy 2:2 (2:1).

SOROKSÁR
Kispest—Soroksár 1:0 (0:0).

SZEGED
Attila—Szeged FC 2:1 (1:1).

Bécsi bajnoki eredmények: Admira—FC Wien 4:1, Hakoah—Floridsdorf 3:2, Rapid—Libertas 7:1.

KÉT ORSZÁGOK KÖZÖTTI VÁLOGATOTT MÉRKŐZÉS

volt vasárnap és pedig:

Csehszlovákia—Jugoszlávia 3:1 (3:0). 18 ezer néző.

Norvégia—Finnország 4:2 (2:1).

Harminc csapattal a Nemzeti Bajnokságnak B)-csoportja is lesz

Elrendelték a TAC—Romania második selejtező újrajátzását

Bukarest, szeptember 4.
A futballszövetség elnöki tanácsa fontos gyűlést tartott, melyen a következőket határozták el:

Helyt adtak a Romania óvásának a TAC ellen Temesvárt elvesztett második nemzeti bajnoki selejtező ügyében azon a címen, hogy Havas jogosulatlanul játszott a temesvári csapatban. Az újrajátzás Temesvárt lesz szeptember kilencedikén.

Megalakítják a Nemzeti Bajnokság B. csoportját. Harminc csapat vesz részt ebben, öthatos létszámcsoportba osztva.

Bizottságot küldtek ki a kisegyletek segélyezése kérdésének tanulmányozására.

Az elnöki ülésen résztvettek: Davila ezredes, Savulescu, Brezeanu őrnagyok, Dumitrescu kapitány, Luchide Oktáv, az elnöki tanács, Farcasanu ügyvéd, Teodorescu kapitány a nyugati-, Buteanu dr., Bratu dr. az északi-, Barbat dr. és Ritter dr. a közép-, Janovici és Ghermănescu kapitány a keleti-, Leoveanu és Romnițeanu a déli liga részéről.

Uzás

Hat szenzációs országos rekord az MSE szezonzáró uszóversenyén

Marosvásárhely, szeptember 4.
Az MSE uszói szenzációs eredményekben bővelkedő évüket fényes szezonzáró versenyen fejezték be. Hat nagyszerű országos rekordot javítottak! A mindössze 11 éves Bekes személyében pedig remek uszótéhetség tűnt fel. Az eredmények:

50 m. gyors: 1. Bertha 27.4 mp. Országos rekord! (Régi rekord: 29 mp.) 2. Vancea 29.2 mp. Bertha ezzel az eredménnyel közép-európai mértékkel mérve is jó rekordot uszott!

100 m. gyors: 1. Bertha 1 p. 07.4 mp. Országos rekord! (Régi: Püllök 1 p. 07.5 mp.) 2. Vancea 1 p. 09.8 mp. 3. Kelemen 1 p. 10 mp.

200 m. gyors: 1. Kelemen 2 p. 36.2 mp. 2. Bertha 2 p. 54 mp.

4x100 m. gyors: MSE 4 p. 38 mp. Országos rekord! (Régi: 4 p. 44.6 mp.) — Daróczy 1 p. 11 mp., Kelemen 1 p. 09.8 mp., Vancea 1 p. 09.4 mp., Bertha 1 p. 07.8 mp.

4x200 gyors: MSE 10 p. 48.4 mp. Országos rekord! (Régi: 10 p. 57 mp.) Bertha 2 p. 55.4

mp. Vancea 2 p. 42 mp. Daróczy 2 p. 59 mp. Kelemen 2 p. 35 mp.

HOLGYEK
100 m. hölgy mellúszás: 1. Perlaki Sári 1 p. 40.2 mp. 2. Daróczy Juci 1 p. 40.8 mp. Meglepetés.

400 gyors: Nagy Lili 7 p. 12.8 mp. Országos rekord! (Régi: 7 p. 13 mp. Wellmann.)

GYERMEKSZAMOK

50 m. gyors: Bekes 31.4 mp. (!)
50 m. mell: Jenei 40 mp.

TARIS NYERTE A PÁRISI SZAJNAN AZ ÁTUSZÁST

— a 8 kilométeres távot 1 óra 50 p 47 mp alatt tette meg. 2. Costoli olasz és Hassy magyar holtversenyben 1 óra 55 p 20 mp. alatt.

MAGYAR—FRANCIA
USZÓMÉRKŐZÉS 1.: 1

Párisban az angol turáról hazatérő magyar uszók a szokásos évi francia—magyar mérkőzésre állottak ki, amely 4x200 méteres gyorsuszó stafétából és vízipólóból áll.

Az eredmény:
4x200: 1. Franciaország 9 p 41.6 mp. 2. Magyarország 9 p 50.6 mp.

Vízipóló: Magyarország—Franciaország 5:2 (4:0).

Egyéb számok: 100 gyors: 1. Csik magyar 1 p 00.6 mp., 2. Makache francia 1 p 02.4 mp. — 200 mell: 1. Mezey magyar 2 p 58.8 mp. 2. Benoit francia 3 p 04

Szerkesztői üzenetek

KIADÓHIVATALI ÜZENET Bene Albert. A januári regényt még február hetedikén küldtük ki, júliusi regényt csak a 4 lejes kezelési díj vétele után küldhetjük.

I. S. A. monopol-törvény 1934-ik szakaszának rendelkezései szerint önnök fizetnie kell a 2500 lejes italmérési engedély-illetéket (taxa de brevet) és azonkívül a kivetett községi bértaxákat is, amelyet a törvényszakas szerint az arra illetékes hatóság 3 ezer—50 ezer lej között állapíthat meg belátása szerint. Most azonban az erdélyi italmérők széleskörű mozgalmat indítottak annak érdekében, hogy az engedély-illetéket leszállítsák, a községi bértakszát pedig teljes egészében töröljék el, miután az italmérők teljesen monopolcikké áru-sítói lettek s nem méltányos, hogy ők külön illetékeket terheljenek viselőik, amikor a dohányárusok ilyen terheket nem viselnek. Megjegyezzük, hogy a községi bértakszát részletekben is fizetheti és amennyiben az eltörlés iránt indított mozgalom eredménnyel jár, akkor a már befizetett részleteket önnök vagy visszafizetik, vagy javára elszámolják.

Szabó Kata. Elbeszélése közlésre alkalmas. Ma már nem írunk ilyen nyavalygós szerelmi történeteket. Nyissa fel szemét és lássa meg, mi folyik Ön körül. Vagy csak az újságokba vessen egy pillantást. Probléma-e a szivlovag? — Kéziratot mindig csak a papíros egyik oldalára írjon. Különben kerek mondataiban

Félrevezetik Önt, ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. Uta-sítsa vissza a ragaszkodjék az eredeti csomagolású „OLLA”-hoz

mp. — 400 gyors: 1. Taris francia 5 p 04.4 mp. 2. Lengyel magyar 5 p 24.8 mp. — Müngrás: 1. Vajda magyar 109.80 pont. 2. Heinkele francia 94.43 pont. — 100 hölgy gyors: 1. Blondeau francia 1 p 10.4 mp. 2. Lenkei magyar 1 p 10.8 mp.

Vízipóló

KASSA
Budapest—Szlovénzsko válogatott 16:1 (7:1).

NAGYBANYA
Universitatea—Phönix 11:3 (4:2). Vízipóló bemutató.

Tenisz

A jugoszláv—magyar Davis Cup mérkőzést is elmosta az eső. A harmadik nap megtartására gondolni sem lehetett. Hét-főn fejezik be, miután jelenleg 2:1-re vezetnek a jugoszlávok.
LENGYELORSZÁG—
GÖRÖGORSZÁG 5:0
Varsóban.

kerülje a nyelvünkben oly csuful használt német szavakat, hisz van magyar szó elég

Kisiparos olvasónk. Az új társadalombiztosító törvény értelmében minden olyan kisiparos, aki 10 munkaerőnél kevesebbel dolgozik, maga is bejelentésre köteles. Önnök tehát okvetlenül fizetnie kell önmaga után is a járulékokat.

G. József. Vállalatok címeit ebben a rovatban elvi okokból nem adhatjuk meg. Szíveskedjék kérését megújítani válaszbélyeges levélben.

Megnyílt

1934 szeptember 1-én az

»UNIKUM«

vendéglő-bodega
Brassó, Kapu-utca 55 sz.

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. DAVID GYÖRGY-féle nagy

KÉZI SZÓTÁR

Részenként több mint 24 ezer címszót tartalmaz. Román-Magyar rész 1200 sz. — II. Magyar-Román rész 1200 sz. — a két rész együtt kötve egész váson kötésben 1500 sz. — lejt díszes félbőr kötésben 2400 sz. — lejt

LILIPUT ZSEBSZÓTÁR

2 rész ára 600 sz. — lejt

Kapható minden könyvkereskedésben. Kiadta a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismételt feladásánál 25%-os engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Sitalpnak alkalmas száraz, fehér, szivós körispalló kapható Somosana S. A. Satu-Mare. 14350

Hidraulikus olajprést és egy 31. „Ganz”-hengerezéket keresek vételre. Eladok 50 HP. indikált félstabil gőzgépet. Közzvetítőket díjazom. Ing. Elias Győző, Timişoara IV. Bulev. Duca 27. 14337

Pianinó jó állapotban igen olcsón eladó. K. Einschenk, Fekete-u. 50. 14271

50 q batul, aranypárna, jónathán alma I-a eladó. Özv. Sebestyén Ferencné, Cricău. Ighiu. 14378

Jókarban lévő motorbiciklikosarat keresek megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Vegyigyár gépperendezése eladó. Pap Fülöp, Turda.

Lakás

Kolozsváron kertés házban diákok kóserkosztal lakást kaphatnak. Gabel, Berthelot 6. szám. 14420

Allást keres

38 éves nő, ki a háztartásvezetést érti, elmenne idősebb házaspárhoz. Cim: Kövér Ilona, Sepsiszentgyörgy, Brătianu-tér 11. 14403

Hentes munkavezető bizonyítványokkal azonnalra vagy szeptember 15-re állást keres. „Hentes” jellegre a kiadóba.

Vegyes

Elvállal iskolásgyermekek centrumban izr. uricsalád. Szerető, gondos felügyelet, zongorahasználat. Cim 14280 sz. latt a kiadóban.

Iskolás fiut vennék teljes ellátásba. Saguna-gimnáziumba járó fiam mellé. Jó bánásmód és elsőrangú ellátás, mérsékelt díjazás mellett. Megkéréseket „Saguna” jellegű kiadóba kérek.

1—2 izr. iskolásleány teljes ellátást kaphat Brassó, Regele Carol 41. (Kapu-u.) 14268

A tüdőbaj gyógyítása, megelőzése

Irta: Dr. Müller Vilmos ig. főorvos, kir. tanácsos. — Fontos könyv a tüdőbaj gyógyításáról. Ára 90 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

ELETHEVÁGOAN FONTOS ORVOSI KÖNYVEK ASSZONYOK ÉS ANYÁK RESZEREI

A nő a változás korában

EGY TAPASZTALT NŐORVOS MEGFIGYELESEI ÉS GYAKORLATI TANÁCSAI.

Irta Dr. Földes Lajos főorvos.

25 ábrával. Ára Lei 78.—

A fiatal anya

ORVOSI TANÁCSOK FIATAL ASSZONYOKNAK. Ez a gazdagon illusztrált könyv tartalmazza mindazt, amit a fiatal anyának szülés előtt és után, valamint a csecsemő ápolásáról tudnia kell.

Irta: Dr. Földes Lajos főorvos.

Egészséges és beteg nőknek egyaránt fontos!

Ára Lei 78.—

A női betegségekről

MEGELŐZÉS — VEDEKEZÉS — GYÓGYÍTÁS. E munka az összes előfordulható női megbetegedésekkel (a nemi szervek fertőző betegségei, hurut, folyás, petefészekgyulladás, rák, daganatok, terhesség, meddőség, elhízás, menstruációs zavarok, stb., stb.) foglalkozik.

Irta: Dr. Földes Lajos főorvos.

Ára Lei 102.—

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Kiadó lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.